

Έκθεση πεπραγμένων 2019
Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μήνυμα Προέδρου	3
Προτεραιότητες και Αξίες	5
Το προσφυγικό στην Ελλάδα το 2019 σε αριθμούς	6
Το έργο μας σε αριθμούς	7
Η Παρουσία του ΕΣΠ στον χάρτη	9
Οι Προκλήσεις τη χρονιά που πέρασε	10
Επιτυχίες το 2019	12
Σημεία εισόδου, υπηρεσίες στην πρώτη γραμμή	14
Οι παρεμβάσεις του ΕΣΠ	16
Α. Αρχική Υποδοχή και Διερμηνεία	16
Β. Παροχή Νομικής Βοήθειας α΄ και β΄ Βαθμού	16
Γ. Πρόσβαση στο Άσυλο και Κοινωνική Στήριξη	18
Δ. Οικογένειες/ Ασυνόδευτοι Ανήλικοι	19
Ε. Θύματα Βίας	21
ΣΤ. Ένταξη	22
Ζ. Δράσεις Ενδυνάμωσης, Εκπαιδεύσεις	24
Η. Διαπολιτισμικό Κέντρο ΠΥΞΙΔΑ	25
Θ. Παρακολούθηση (Monitoring)– Προάσπιση και Συνηγορία (Advocacy)	25
Εκθέσεις	27
Μαρτυρίες	28
Οικονομικά στοιχεία, διαφάνεια και λογοδοσία	32
Δημοσιότητα και Εκδηλώσεις	34
Ευχαριστίες	36

Μήνυμα Προέδρου Διοικητικού Συμβουλίου του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες

Πέρασαν ήδη 30 χρόνια παρουσίας και προσφοράς του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες (ΕΣΠ) προς τους πρόσφυγες και κατατρεγμένους που καταφεύγουν στην Ελλάδα.

Η παρούσα έκθεση πεπραγμένων για το 2019 ελπίζουμε να δώσει ανακούφιση και χαρά σε όσους οραματίστηκαν το ΕΣΠ πίσω στο 1989, όταν τα πρώτα προσφυγικά κύματα είχαν φθάσει στην Ελλάδα.

Το 2019 συνέχισε να είναι μια χρονιά που μεγάλοι αριθμοί προσφύγων κατέφυγαν στο ελληνικό έδαφος. Το ΕΣΠ κατάφερε να είναι παντού στην Ελλάδα, διατηρώντας το δίκτυο προστασίας που δημιούργησε από το 2016 σε όλα τα σημεία εισόδου (από τον Έβρο και τη Λέσβο έως τη Ρόδο), στις μεγάλες και μικρές πόλεις όπου βρίσκονται πρόσφυγες (στην Αθήνα, στη Θεσσαλονίκη, αλλά και στα Γιάννενα, τη Λάρισα και το Ηράκλειο) καθώς και στις δομές φιλοξενίας ανά την Ελλάδα και όπου αλλού χρειαζόταν.

Συνέχισε να προσφέρει νομική και ψυχοκοινωνική συνδρομή, να υπερασπίζεται τα δικαιώματα των προσφύγων, να καταγγέλλει παράνομες πρακτικές, να μεριμνά για την προστασία όσων στερούνται τα αναγκαία για τη διαβίωσή τους, όσων κρατούνται ή στερούνται την ελευθερία τους, αλλά ακόμη και όσων έχουν ανάγκη να βρουν την οικογένειά τους, να σπουδάσουν ή να εργασθούν.

Το ΕΣΠ συνέχισε και το 2019 να προσφέρει ιδιαίτερα στους ασυνόδευτους ανηλίκους, και μέσω των γραφείων και αποστολών του σε όλη τη χώρα, αλλά και μέσα από τις δομές φιλοξενίας που διατηρεί στις «Ασφαλείς Ζώνες» του Ελαιώνα και της Αλεξάνδρειας, παρέχοντας στέγη και προστασία, σε όσους έχουν χάσει ακόμη και την οικογένειά τους.

Το 2019 ήταν επίσης η χρονιά που το ΕΣΠ ευτύχησε να μπει στο πρόγραμμα HELIOS του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης, την πρώτη ίσως μαζική και οργανωμένη προσπάθεια ένταξης των αναγνωρισμένων δικαιούχων διεθνούς προστασίας στη χώρα, με παροχή, σε δύο κέντρα στην Αθήνα και Θεσσαλονίκη, όλων των αναγκαίων για να μπορέσουν να κάνουν τα πρώτα βήματα μόνοι τους στην κοινωνία (μαθήματα γλωσσομάθειας, υποβοήθηση στην ανεύρεση στέγης, εργασιακή συμβουλευτική).

Εξακολούθησε επίσης να ενημερώνει, να εκπαιδεύει σε ζητήματα προσφύγων, αλλά και ευρύτερα δικαιωμάτων του ανθρώπου, να συμμετέχει σε δίκτυα, να οργανώνει επιστημονικές ημερίδες και συνέδρια, και να συνεισφέρει με στόχο μια καλύτερη κοινωνία.

Συνέχισε ακόμη να οργανώνει τις εσωτερικές δομές διοίκησής του με κύριο άξονα τη διαφάνεια και την αξιοπιστία, έτσι ώστε να είναι αποτελεσματικό και ταυτόχρονα συνεπές απέναντι σε όσους το στηρίζουν.

Το νέο έτος βρήκε το ΕΣΠ να υπερασπίζεται ξανά το δικαίωμα στο άσυλο, που δοκιμάστηκε, ελπίζουμε προσωρινά, με την αναστολή καταγραφής αιτημάτων ασύλου τον μήνα Μάρτιο του 2020, ενώ ήδη προσπαθεί να ανταπεξέλθει στην πανδημία του κορονοϊού, που απειλεί τους πάντες και, πολύ περισσότερο, τους πρόσφυγες, για τους οποίους η ύπαρξη στέγης και προστασίας δεν είναι δεδομένη, ιδιαίτερα στις συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί στα κέντρα φιλοξενίας των νησιών, μετά την εφαρμογή της Κοινής Δήλωσης ΕΕ – Τουρκίας.

Το ΕΣΠ χρωστάει την ύπαρξη και παρουσία του στους εργαζόμενους και συνεργάτες του και θα προσπαθήσει και το νέο έτος να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις, παρά τις μειώσεις χρηματοδοτήσεων, που οι αλλαγές πολιτικής, αλλά και οι συνθήκες που διαμορφώνονται από την πανδημία, προκαλούν.

Χρωστάει, επίσης, την παρουσία του στους χρηματοδότες, φορείς και οργανώσεις, που το στηρίζουν από την αρχή έως σήμερα, με κύριο συνεργάτη και χρηματοδότη την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες αλλά και τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης, όπως και μικρότερους φορείς ή οργανώσεις, στους οποίους οφείλει την ύπαρξη και ανεξαρτησία του.

Από μέρους της Διοίκησης του ΕΣΠ, οφείλουμε να ευχαριστήσουμε ακόμη πολύ περισσότερο τα μέλη του, τους ανεξάρτητους δωρητές που συνεισφέρουν από το υστέρημά τους, όσο και τους πολυάριθμους εθελοντές που προσφέρουν την εργασία τους, σε αυτό τον σκοπό υπεράσπισης των προσφύγων, τον οποίο ο φορέας υπηρετεί ήδη για πάνω από 30 χρόνια.

Στις σελίδες που ακολουθούν, θα βρείτε αναλυτικότερες πληροφορίες για το σύνολο των δραστηριοτήτων του ΕΣΠ κατά το 2019, έργο το οποίο φιλοδοξούμε να συνεχίσουμε και τα χρόνια που έρχονται, χάρη σε όλους εσάς που ελπίζουμε να συνεισφέρετε, ανάλογα με τις δυνάμεις σας, σε αυτό τον ωραίο σκοπό στον οποίο έχουμε όλοι και όλες ταχθεί.

Βασίλειος Παπαδόπουλος
Πρόεδρος ΔΣ

Προτεραιότητες και Αξίες

Το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες έχει στρατηγικά επιλέξει να λειτουργεί με τρόπο υπεύθυνο, αναλαμβάνοντας τις ευθύνες για τις όποιες επιπτώσεις έχει η λειτουργία του απέναντι σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη στα οποία απευθύνεται και τα οποία επηρεάζει. Στο πλαίσιο αυτό, υλοποιούνται συστηματικά με το ισχύον νομικό και κανονιστικό πλαίσιο μια σειρά από δράσεις, με στόχο:

- Τους Εξυπηρετούμενους
- Τους Εργαζόμενους
- Τους Συνεργάτες
- Τους Δωρητές
- Τη λειτουργία του Σωματίου με σεβασμό στο περιβάλλον
- Τις Τοπικές Κοινωνίες
- Τις Κρατικές Αρχές
-

Οι αξίες μας αποτυπώνονται ως εξής:

- «Σεβασμός στον άνθρωπο», καθώς είναι η κινητήρια δύναμη της επιτυχίας μας. Όλο το ανθρώπινο δυναμικό του φορέα, διοίκηση, εργαζόμενοι, εθελοντές, συνεργάτες, υπόκεινται στους αναθεωρημένους κώδικες δεοντολογίας για τη συμπεριφορά τους προς τους εξυπηρετούμενους, αλλά και τους συναδέλφους τους. Το ΕΣΠ εφαρμόζει πολιτική μηδενικής ανοχής για θέματα που αφορούν στον απαιτούμενο σεβασμό και την αξιοπρέπεια των ανθρώπων.
- «Υψηλές επιδόσεις», με συνεχή βελτίωση της απόδοσής μας, μελετώντας προσεκτικά τα αποτελέσματα και φροντίζοντας να μη διακυβεύεται ποτέ η ακεραιότητά μας και ο σεβασμός προς τον άνθρωπο.
- «Ακεραιότητα», καθώς ενεργούμε με ειλικρίνεια, σεβόμενοι τις ανάγκες των χορηγών μας.
- «Ομαδικότητα», καθώς μοιραζόμαστε γνώσεις, ιδέες και πείρα και δείχνουμε εμπιστοσύνη στους συναδέλφους μας για να επιτύχουμε τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα.

Η επιτυχημένη δραστηριότητα του Σωματίου οφείλεται στους εξής παράγοντες:

- Εξειδικευμένες υπηρεσίες
- Εξειδικευμένο προσωπικό
- Συνέπεια λόγων και έργων από μέρους της διοίκησης.

Το προσφυγικό στην Ελλάδα το 2019 σε αριθμούς

77.287 αιτήσεις διεθνούς προστασίας
66.963 το 2018

25.370 αιτήσεις αφορούν παιδιά ηλικίας 0-17 ετών
3.330 είναι ασυνόδευτα

59.726 αφίξεις στα νησιά
32.497 το 2018

14.887 αφίξεις μέσω Έβρου
18.014 το 2018

Πηγή: UNHCR στο <https://data2.unhcr.org/en/situations/mediterranean/location/5179>

Το έργο μας σε αριθμούς

12.934 οι εξυπηρετούμενοι του ΕΣΠ

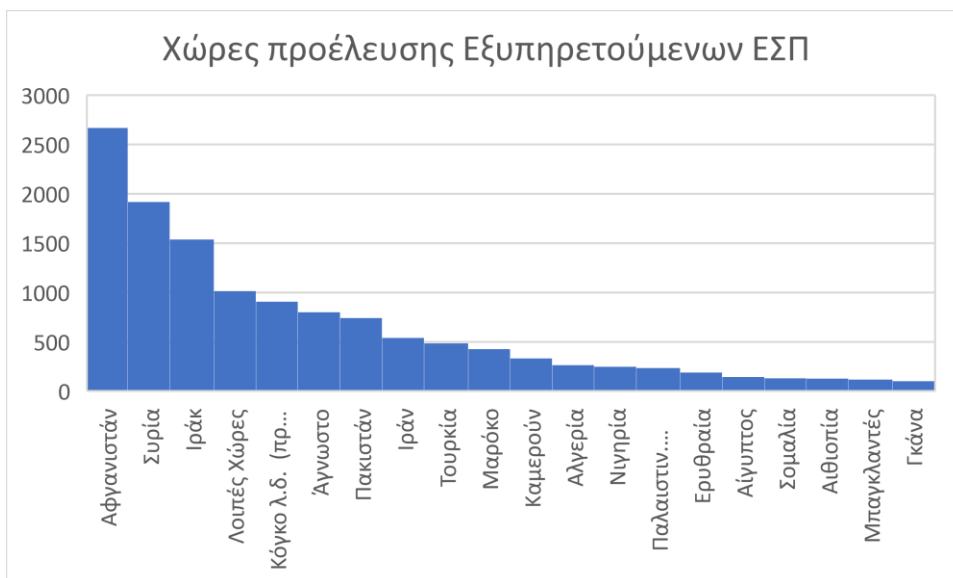
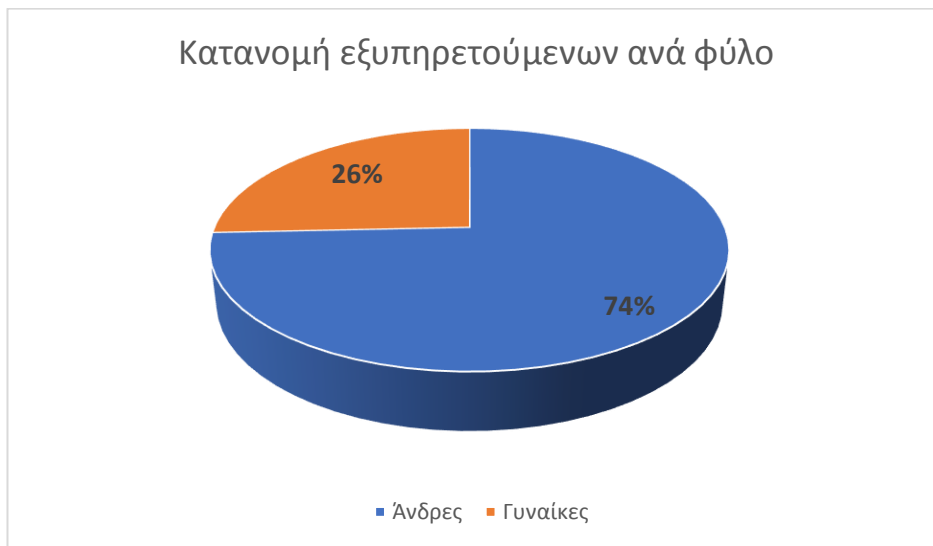
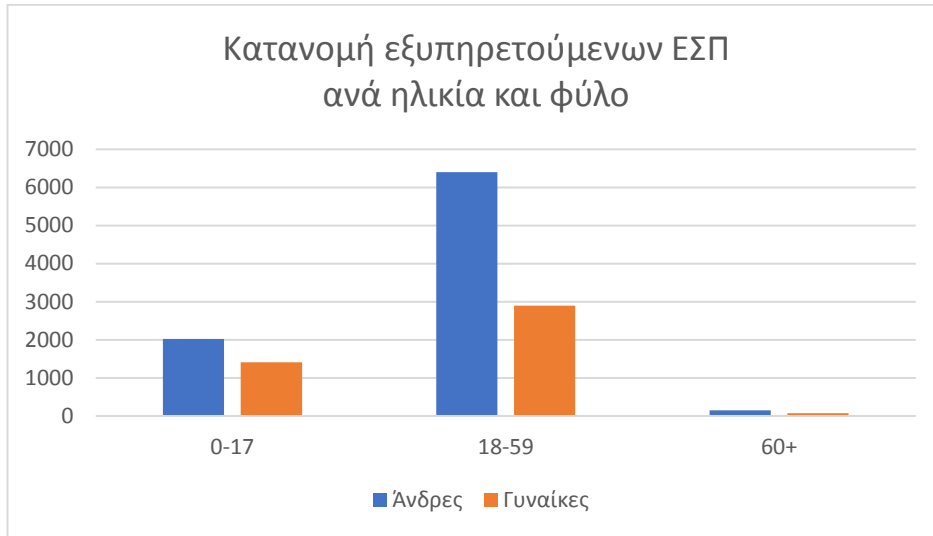
10.311 άτομα που έλαβαν Νομική συνδρομή
από το ΕΣΠ

5.321 τα άτομα που έλαβαν Κοινωνική συνδρομή από το ΕΣΠ

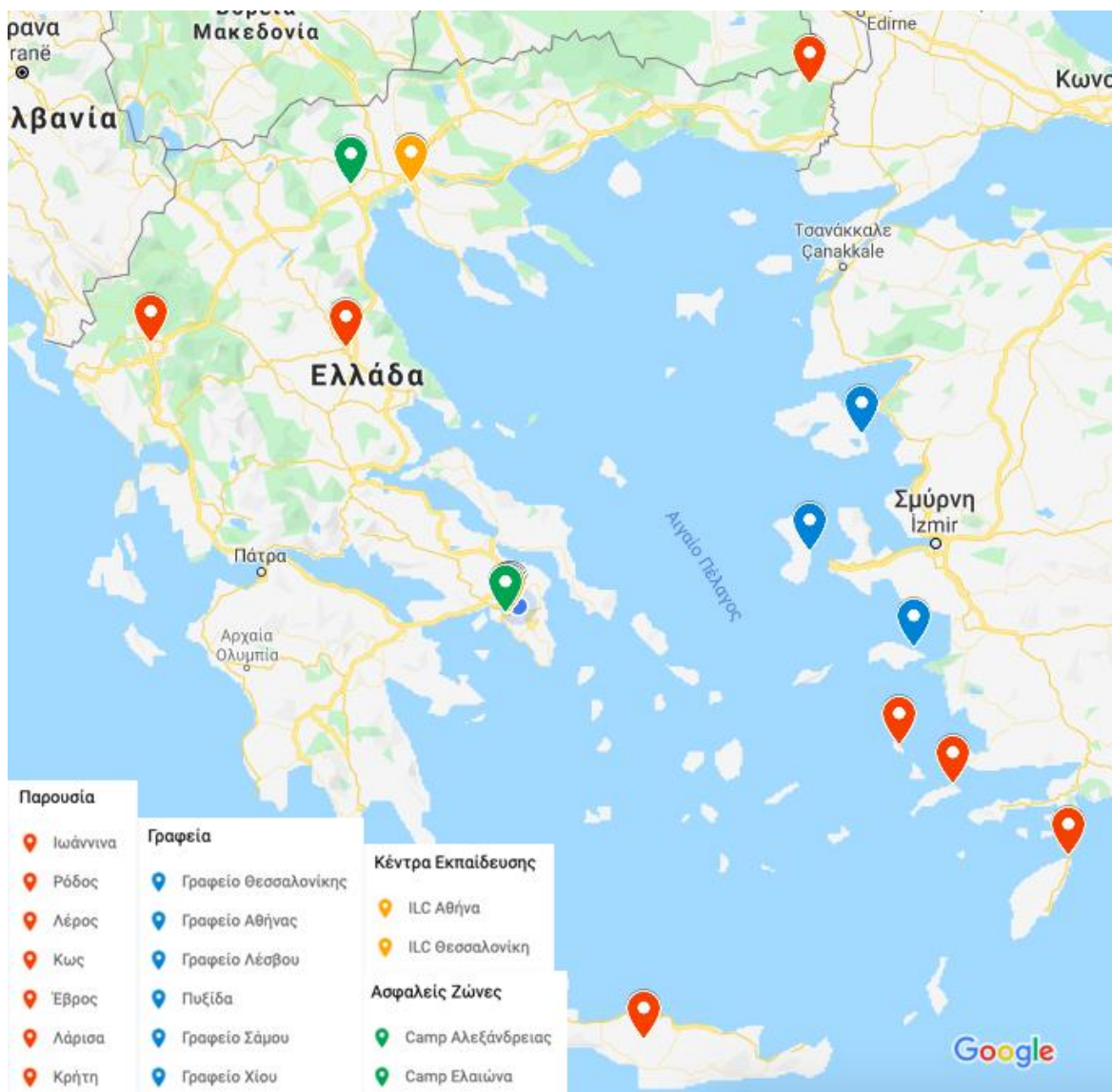
141.300 οι εξυπηρετούμενοι του ΕΣΠ
από το 1989 έως σήμερα

Η Παρουσία του ΕΣΠ στον χάρτη

Οι Προκλήσεις τη χρονιά που πέρασε

Το 2019 το ΕΣΠ κλήθηκε για μία ακόμα χρονιά να αναπτύξει πολύπλευρη και συντονισμένη δράση προκειμένου να απαντήσει αποτελεσματικά στις βασικές προκλήσεις που συνοψίζονται στην απουσία επαρκών και ανθρώπινων συνθηκών διαβίωσης για τους αιτούντες άσυλο, τη δυσκολία πρόσβασής τους σε μια δίκαιη διαδικασία ασύλου αλλά και τη συνεχιζόμενη έλλειψη ενός μακροπρόθεσμου σχεδιασμού για την ουσιαστική υποδοχή και ένταξή τους στη χώρα.

Πιο συγκεκριμένα:

Στα **κέντρα υποδοχής στα νησιά**, ο υπερσυνωστισμός, η απουσία βασικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της ιατρικής περίθαλψης, η περιορισμένη πρόσβαση σε εγκαταστάσεις υγιεινής, η βία και η έλλειψη ασφάλειας αύξησαν σημαντικά την ανάγκη για παροχή αποτελεσματικής προστασίας. Και **στην ενδοχώρα**, παρά την αύξηση της χωρητικότητας στα κέντρα προσωρινής φιλοξενίας (camps), η έλλειψη στέγης στο σύνολο της χώρας οδήγησε σε συνωστισμό και εντάσεις σε πολλά κέντρα.

Η **δυσκολία πρόσβασης στη διαδικασία ασύλου**, για τη μεγάλη πλειοψηφία των εξυπηρετούμενων, αποτέλεσε τη βασική πρόκληση που κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν οι ομάδες του ΕΣΠ, προσπαθώντας αφενός να εξασφαλίσουν την καταγραφή του αιτήματος ασύλου σε ιδιαιτέρως ευάλωτες περιπτώσεις (π.χ. ασυνόδευτους ανήλικους, ασθενείς, κυοφορούσες και μονογονεϊκές οικογένειες) και, αφετέρου, να διασφαλίσουν μέσω παρεμβάσεων στις αρμόδιες αρχές την απρόσκοπτη πρόσβαση στο άσυλο.

Η υπουργική απόφαση (αρ.πρ. Φ.80320/οικ.31355/Δ18.2084) που δημοσιεύθηκε 11η.07.2019 σχετικά με την κατάργηση απόδοσης ΑΜΚΑ σε ξένους υπηκόους και η εγκύκλιος (αρ.πρωτ.80320/42862/Δ18.2718/2019) την 1η.10.2019 του Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων, η οποία αποκλείει από την πρόσβαση στην υγεία και παιδιά που έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα από γονείς, πολίτες τρίτων χωρών, των οποίων το καθεστώς διαμονής δεν έχει ακόμη ρυθμιστεί, προκάλεσαν σοβαρά προβλήματα σε ό,τι αφορά την **πρόσβαση των δικαιούχων διεθνούς προστασίας σε υπηρεσίες υγείας** καθώς και την κάλυψη των ιατροφαρμακευτικών τους αναγκών.

Παράλληλα, διαπιστώθηκε τεράστιο κενό στην **ψυχιατρική υποστήριξη** των ψυχικά ασθενών, καθώς και στην ψυχολογική ενδυνάμωση όσων αντιμετωπίζουν ψυχολογικές δυσκολίες, που είναι η πλειονότητα των ανθρώπων λόγω της τραυματικής τους ιστορίας, των συνθηκών διαβίωσης και της έλλειψης σχεδίου και μηχανισμού ένταξης.

Σημαντική αύξηση (31,9%) σημείωσε ο αριθμός των **διοικητικά κρατούμενων**, πολλές φορές σε απολύτως ακατάλληλες συνθήκες, ενώ το μέτρο συνεχίστηκε να επιβάλλεται αδιάκριτα ακόμη και σε ευάλωτες ομάδες, συμπεριλαμβανομένων ασυνόδευτων παιδιών, οικογενειών με παιδιά και προσώπων που αντιμετωπίζουν σοβαρά ιατρικά προβλήματα. Το ΕΣΠ παρείχε καθ' όλη τη διάρκεια του 2019 υπηρεσίες νομικής και κοινωνικής συνδρομής σε κρατούμενους αιτούντες άσυλο πραγματοποιώντας τακτικές επισκέψεις σε χώρους κράτησης της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης και καλύπτοντας με αποστολές το σύνολο των Προαναχωρησιακών Κέντρων κράτησης της χώρας (Κόρινθος, Παρανέστι, Ξάνθη, Φυλάκιο Ορεστιάδας).

Επίσης, το ΕΣΠ παρακολούθησε στενά το **φαινόμενο των επαναπροωθήσεων**, το οποίο έλαβε ανησυχητικές διαστάσεις στη διάρκεια του έτους, παρεμβαίνοντας σε σημαντικό αριθμό υποθέσεων.

Μείζον ζήτημα παρέμεινε αυτό της **στέγασης** των αιτούντων άσυλο και προσφύγων. Ήδη από τον Μάρτιο του 2019, όσοι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας είχαν στέγαση από το πρόγραμμα ESTIA 2019, όσο ήταν ακόμη αιτούντες διεθνούς προστασίας, κλήθηκαν να εγκαταλείψουν τις δομές φιλοξενίας σε χρονικό

διάστημα έξι μηνών από την αναγνώριση τους, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στην με αριθμ. 6382/2019 απόφαση του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου. Σημαντικός αριθμός των ατόμων (η πλειοψηφία των οποίων γυναίκες, έγκυοι, παιδιά) και των οικογενειών που απευθύνθηκαν στο ΕΣΠ έμεναν στο δρόμο, σε άτυπους χώρους φιλοξενίας και σε καταλήψεις στέγης. Υποστηρίχθηκαν τα αιτήματά τους ενημερώνοντας και παραπέμποντας στην Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες ή στην αρμόδια κρατική αρχή (ΕΚΚΑ και Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου) ενώ σε εξαιρετικά ευάλωτες περιπτώσεις αστεγίας, εξασφαλίστηκε προσωρινή διαμονή/φιλοξενία με πόρους του ΕΣΠ.

Ακόμη, παρά την πάροδο ενός έτους από την έκδοση της ΚΥΑ 47094/2018, η γραφειοκρατική και χρονοβόρα διαδικασία της **οικογενειακής επανένωσης** των αναγνωρισμένων προσφύγων στην Ελλάδα κατά το Π.Δ. 131/2006, παρέμεινε σχεδόν αδρανής, καθώς εκδόθηκε πληθώρα απορριπτικών αποφάσεων, ενώ ελάχιστες θετικές αποφάσεις οικογενειακής επανένωσης μπόρεσαν να εκτελεστούν. Η δε προβλεπόμενη διαδικασία από την ΚΥΑ 47094/2018 για τη διακρίβωση του οικογενειακού δεσμού μέσω της μεθόδου DNA, εκκίνησε για πρώτη φορά τον Νοέμβριο του 2019, σε υπόθεση οικογενειακής επανένωσης που χειρίστηκε το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες. Περαιτέρω, μόλις τον Δεκέμβριο του 2019, με την έκδοση της ΚΥΑ 1139/2019 δόθηκε λύση στο χρόνιο ζήτημα της χορήγησης ταξιδιωτικών εγγράφων σε ανήλικα τέκνα μονογονεϊκών οικογενειών. Μέχρι την έκδοση της απόφασης, το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες είχε καταθέσει δεκάδες αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων επιμέλειας προς έκδοση ταξιδιωτικών εγγράφων ανηλίκων.

Εν κατακλείδι, η **έλλειψη εθνικής πολιτικής υποδοχής και ένταξης** για τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας σε συνδυασμό με την έντονη οικονομική και κοινωνική κρίση στην Ελλάδα δημιουργεί για τους πρόσφυγες ένα περιβάλλον που οδηγεί στον κοινωνικό αποκλεισμό. Η αναγνώριση των αιτούντων διεθνή προστασία ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας δεν επιφέρει καμία βελτίωση στις συνθήκες διαβίωσής τους στην Ελλάδα. Αντιθέτως, οι περισσότεροι εξ αυτών εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα επιβίωσης (ανέχεια, έλλειψη στέγης, ανεργία κτλ.) χωρίς καμία προοπτική βελτίωσης στο μέλλον.

Επιτυχίες το 2019

Παρατίθενται ενδεικτικά κάποιες από τις περιπτώσεις που είχαν θετική κατάληξη, μετά από την επιμονή και τις άοκνες προσπάθειες των ομάδων του ΕΣΠ.

Η υπόθεση **οικογενειακής επανένωσης** μιας μητέρας από το Μπουρούντι, που αναγνωρίστηκε ως πρόσφυγας στην Ελλάδα και των δύο ανήλικων κοριτσιών της. Αποτέλεσε μια από τις πρώτες επανενώσεις μελών οικογένειας πρόσφυγα, μετά την έκδοση της σχετικής κοινής υπουργικής απόφασης (ΚΥΑ 47094/2018), η μη υπογραφή της οποίας είχε «παγώσει» τις οικογενειακές επανενώσεις αναγνωρισμένων προσφύγων για περισσότερα από δύο χρόνια. Η επανένωση επιτεύχθηκε με τη συνδρομή του ΕΣΠ σε όλη τη διάρκεια της μακράς και γραφειοκρατικής διαδικασίας και με την οικονομική ενίσχυση της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR).

Στο πλαίσιο **παροχής προστασίας σε ασυνόδευτους ανηλίκους** σημαντική επιτυχία αποτελεί υπόθεση που υποστήριξε το ΕΣΠ ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ), για ασφαλιστικά μέτρα σε ασυνόδευτα κορίτσια που παρέμεναν κρατούμενα στο ΠΡΟΚΕΚΑ Ταύρου. Το ΕΔΔΑ υπέδειξε στις ελληνικές αρχές την άμεση μεταφορά τους σε δομή φιλοξενίας και τη διασφάλιση κατάλληλων συνθηκών υποδοχής.

Επίσης, το ΕΔΔΑ δέχτηκε αίτηση ασφαλιστικών μέτρων πέντε ασυνόδευτων ανήλικων εφήβων, αιτούντων άσυλο, που ζούσαν, επί πολλούς μήνες, στο Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ) και πέριξ αυτού, στη «ζούγκλα» της Σάμου υποδεικνύοντας στις ελληνικές αρχές άμεση μεταφορά τους σε δομή φιλοξενίας και διασφάλιση συνθηκών υποδοχής συμβατών με το άρθρο 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (απαγόρευση βασανιστηρίων και απάνθρωπης και ταπεινωτικής μεταχείρισης). Η υπόθεση υποστηρίχθηκε από τη Νομική Υπηρεσία ΕΣΠ, σε συνεργασία με τις οργανώσεις ASGI, Still I rise, Γιατροί Χωρίς Σύνορα.

Σημαντική για την παροχή παιδικής προστασίας ήταν και η απόφαση που εξέδωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Κοινωνικών Δικαιωμάτων σε συνέχεια της συλλογικής προσφυγής που κατατέθηκε ενώπιον της από το ICJ και το ECRE, με την υποστήριξη του ΕΣΠ, για συστημικές παραβιάσεις των δικαιωμάτων των παιδιών προσφύγων. Η Επιτροπή απαίτησε από την κυβέρνηση να παράσχει άμεσα σε παιδιά σε κίνηση κατάλληλη στέγη, τρόφιμα, νερό, εκπαίδευση και ιατρική περίθαλψη, να απομακρύνει τα ασυνόδευτα παιδιά από χώρους κράτησης και Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ), τοποθετώντας τα σε κατάλληλες για την ηλικία τους δομές φιλοξενίας καθώς και να διασφαλίσει τον διορισμό επιτρόπων.

Καθώς το 2019 αυξήθηκαν σημαντικά οι καταγγελίες για **συστηματικές επαναπροωθήσεις (push-backs) στα ελληνοτουρκικά σύνορα του Έβρου** το ΕΣΠ κατέθεσε αναφορά στην Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, μαζί με φάκελο όλων των στοιχείων που έχουν περιέλθει σε γνώση του, για καταγγελίες για παράνομες, άτυπες και βίαιες επαναπροωθήσεις προσφύγων από την περιοχή του Έβρου, που αφορούν και Τούρκους πολίτες και κατάφεραν να αναστείλουν αποφάσεις επιστροφών/επανεισδοχής στην Τουρκία, ενώ παράλληλα παρείχαν προστασία με αναστολή επιστροφής στην Τουρκία σε πρόσφυγες, των οποίων η αίτηση είχε απορριφθεί.

Παράλληλα, το ΕΣΠ υπέβαλε στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών τρεις μηνύσεις με εγκαλούντες πέντε Τούρκους πρόσφυγες και το ανήλικο τέκνο των δύο εξ αυτών. Οι έξι πρόσφυγες που εκπροσωπούνται από το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες προσέφυγαν στην Ελληνική Δικαιοσύνη ζητώντας απαντήσεις για τις πράξεις που καταγγέλλουν ότι έλαβαν χώρα εις βάρος τους. Μεταξύ των εγκαλούντων βρίσκεται, δυστυχώς, και μία νεαρή πρόσφυγας, η οποία κρατείται στις τουρκικές φυλακές, κατόπιν της

καταγγελλόμενης παράνομης επαναπροώθησής της από την Ελλάδα στην Τουρκία. Οι υποθέσεις αυτές εκκρεμούν ενώπιον των αρμόδιων Εισαγγελικών Αρχών.

Τον Απρίλιο του 2018, μετά από αίτηση του ΕΣΠ, **ακυρώθηκε από το Συμβούλιο της Επικρατείας η απόφαση της Υπηρεσίας Ασύλου**, με την οποία επιβλήθηκε γεωγραφικός περιορισμός σε όλους του αιτούντες άσυλο στα ελληνικά νησιά. Η απόφαση επιβλήθηκε εκ νέου αμέσως μετά την έκδοση της απόφασης του ΣτΕ, **ενώ εκκρεμεί να συζητηθεί νέα αίτηση ακύρωσης, που κατέθεσε το ΕΣΠ, κατά της νέας απόφασης με την οποία επιβάλλεται εκ νέου όμοιος περιορισμός.**

Το ΕΣΠ πρωτοστάτησε στο ζήτημα μη έκδοσης ΑΜΚΑ για τους αιτούντες άσυλο δημοσιεύοντας Δελτίο Τύπου με το οποίο καλούσε την ελληνική Πολιτεία να προβεί στην άμεση επίλυση του ζητήματος για τις χιλιάδες ανθρώπων, μεταξύ των οποίων και παιδιά, που εξακολουθούν να στερούνται το θεμελιώδες δικαίωμα στην υγεία. Ακόμα, μετά από αναφορά που έκανε το ΕΣΠ στον Συνήγορο του Πολίτη ακολούθησε παρέμβαση για την προστασία 22χρονου καρκινοπαθή από το Πακιστάν που δεν μπορούσε να ξεκινήσει χημειοθεραπεία, επειδή, λόγω του νομικού κενού, δεν ήταν σε θέση να βγάλει ΑΜΚΑ. Ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησε δωρεάν νοσηλεία και το Λαϊκό Νοσοκομείο, καθώς και η Ομοσπονδία Ενώσεων Νοσοκομειακών Γιατρών Ελλάδος (ΟΕΝΓΕ), αποφάσισαν να συνεχίσουν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους «στους ξεριζωμένους από τις πατρίδες τους, από τη φτώχεια, τους πολέμους, την προσφυγιά, σε όλους όσους έχουν ανάγκη είτε διαθέτουν ΑΜΚΑ και ΚΥΠΑ, είτε όχι».

Στο πρόβλημα της αστεγίας, οι ομάδες του ΕΣΠ κατέβαλαν συστηματική προσπάθεια για την υποστήριξη προσφύγων, με έμφαση στις πιο ευάλωτες περιπτώσεις. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί μια εξαμελής οικογένεια από το Ιράκ που έφτασε στην Ελλάδα το 2017 και διέμενε αρχικά σε Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ) σε νησί του Αιγαίου. Αργότερα, όλα τα μέλη μεταφέρθηκαν στην ενδοχώρα σε στέγη φιλοξενίας, όμως, παρά την αρχική τους υποστήριξη από κοινωνικές και νομικές υπηρεσίες, λόγω του αναλφαβητισμού των γονέων και τη δυσκολία εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας, δεν κατάφεραν να βρουν εργασία και βρέθηκαν σε καθεστώς αστεγίας, για τουλάχιστον δύο μήνες. Μέσα από το πρόγραμμα HELIOS και τη στήριξή τους από τις ομάδες μας, κατόρθωσαν να βρουν σπίτι κοντά σε αγροτική περιοχή, με σκοπό την εύρεση χειρωνακτικής ή αγροτικής εργασίας, αποκτώντας έτσι μία σημαντική δεύτερη ευκαιρία για μια ασφαλή προοπτική διαβίωσης και ενσωμάτωσης.

Επίσης, μια εννεαμελής οικογένεια από το Ιράκ, από το Κέντρο Κοινωνικής Ένταξης και Εκπαίδευσης της Θεσσαλονίκης, χάρη στη στήριξη του ΕΣΠ, μένει πλέον στο Κιλκίς, τα παιδιά πάνε σχολείο και νιώθουν ότι έχουν μια ασφαλή στέγη σε μια όμορφη γειτονιά, που τους επιτρέπει να δημιουργήσουν μια βάση για το μέλλον τους.

Πολύ σημαντική επιτυχία αποτελούν και οι εγγραφές παιδιών σε σχολεία της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, τα οποία αδυνατούσαν να αποδείξουν τη διεύθυνση κατοικίας τους με έγγραφο, το οποίο θεωρείται απαραίτητο. Η Κοινωνική Υπηρεσία του ΕΣΠ με συνεχείς παρεμβάσεις και συνεργασία με τα Σχολεία και τη Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, διευκόλυνε τη διαδικασία εγγραφής για σημαντικό αριθμό παιδιών. Επίσης, έκανε δημόσια και ηχηρή παρέμβαση για τη μη έγκαιρη λειτουργία των Δομών Υποδοχής για την Εκπαίδευση των Προσφύγων (ΔΥΕΠ) που είχε ως αποτέλεσμα να μείνει εκτός σχολείου στην αρχή του σχολικού έτους 2019-2020 σημαντικός αριθμός παιδιών που έμεναν στα κέντρα φιλοξενίας και στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ) στα νησιά.

Συνολικά, μέσα από την εξατομικευμένη και ολιστική προσέγγιση στα αιτήματα όλων όσοι απευθύνθηκαν στο ΕΣΠ όλοι οι εργαζόμενοι στο ΕΣΠ, με τρόπο ανθρώπινο και υποστηρικτικό κατέβαλαν κάθε δυνατή προσπάθεια για να τους προσφέρουν **ελπίδα και προοπτική για το μέλλον.**

Σημεία εισόδου, υπηρεσίες στην πρώτη γραμμή

Νησιά Αιγαίου

Με σημαντική αύξηση στους αριθμούς εισόδου το 2019 έναντι του 2018 (39.505 άτομα έναντι 32.497) η κατάσταση στα νησιά συνέχισε να παραμένει εξόχως προβληματική, εξαιτίας του υπερσυνωστισμού των υφιστάμενων δομών υποδοχής και της εφαρμογής της πολιτικής του γεωγραφικού περιορισμού στα νησιά, δημιουργώντας έτσι άθλιες συνθήκες διαβίωσης.

Από το σύνολο των 77.287 αιτημάτων ασύλου που κατατέθηκαν το 2019, στα νησιά υποβλήθηκαν συνολικά 39.505 αιτήσεις ως εξής:

ΛΕΣΒΟΣ	22.252
ΣΑΜΟΣ	8.043
ΧΙΟΣ	5.374
ΚΩΣ	2.342
ΛΕΡΟΣ	3.814
ΡΟΔΟΣ	682

Μέσω διαφόρων προγραμμάτων και χρηματοδοτήσεων (UNHCR, OXFAM, Dutch Council for Refugees κλπ.), το ΕΣΠ κατάφερε να διατηρήσει παρουσία σε όλα τα νησιά – σημεία εισόδου στην ελληνική επικράτεια, με παρουσία δικηγόρων σε κάθε νησί (Λέσβος, Χίος, Σάμος, Λέρος, Κως, Ρόδος), ενώ στη Λέσβο και τη Σάμο διατήρησε γραφείο καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Συνολικά, στα νησιά, εξυπηρετήθηκαν **2.278 άνθρωποι (1.772 υποθέσεις)**.

Ταυτόχρονα, υπήρξε κεντρικός συντονισμός και εποπτεία των επαγγελματιών που στελεχώνουν τα γραφεία και τις μόνιμες αποστολές του ΕΣΠ στα νησιά. Παράλληλα, πραγματοποιήθηκαν και αποστολές στα νησιά με σκοπό την υποστήριξη και ενίσχυση των κατά τόπους ομάδων, την πραγματοποίηση επαφών με τις τοπικές αρχές, υπηρεσίες και φορείς, καθώς και τη συνολική εποπτεία της επικρατούσας κατάστασης για τον καλύτερο σχεδιασμό των δράσεων μας. Τέλος, δικηγόροι του κεντρικού γραφείου του ΕΣΠ εξασφάλισαν τη συνέχιση της υποστήριξης όσων περιπτώσεων η διευθέτηση απαιτούσε ενέργειες στην Αθήνα (ενέργειες και εκπροσώπηση ενώπιον Αρχής Προσφυγών/ Διοικητικών Δικαστηρίων).

Επίσης, οι δικηγόροι του ΕΣΠ ανέλαβαν, κατά κύριο λόγο, το βάρος της δικαστικής εκπροσώπησης, μετά την απόρριψη αιτήσεων ασύλου σε β' βαθμό (κατά πλειοψηφία Σύριων που τα αιτήματά τους κρίθηκαν οριστικά ως απαράδεκτα με το κριτήριο της Τουρκίας – ασφαλούς τρίτης χώρας, αλλά και Αφγανών, Ιρακινών κ.α.), **ασκώντας αιτήσεις ακύρωσης και αναστολής** κατά των σχετικών αποφάσεων.

Ακόμη, η Νομική Υπηρεσία του ΕΣΠ ανέλαβε **πολυάριθμες περιπτώσεις κρατουμένων**, υπέρ των οποίων ασκήθηκαν αντιρρήσεις κατά κράτησης, παρεμβάσεις ενώπιον της Αστυνομίας, καθώς και Ανεξάρτητων Αρχών για την άρση αυτής, όπως επίσης και ενδικοφανείς προσφυγές κατά των αποφάσεων απέλασης/επανεισοδοχής.

Ταυτόχρονα, πραγματοποιήθηκαν παρεμβάσεις και για πλήθος άλλων ζητημάτων, τόσο στο πλαίσιο συνδρομής ατομικών υποθέσεων (βλ. για την άρση του γεωγραφικού περιορισμού που είχε επιβληθεί σε αιτούντες άσυλο, για τη μη πρόσβαση σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και ψυχοκοινωνική συνδρομή, κ.α.), όσο και για την εν γένει ανάδειξη και αποτύπωση προβληματικών πρακτικών της Διοίκησης (βλ. για την κατά περιπτώσεις μη διενέργεια συνέντευξης προ της λήψης απόφασης επί αιτήσεων ασύλου).

Τέλος, το ΕΣΠ στο πλαίσιο συνεργασίας με τις οργανώσεις OXFAM και ELIL δημιούργησε ένα νομικό φυλλάδιο, το οποίο παρείχε σε 10 γλώσσες κρίσιμες πρακτικές και νομικές πληροφορίες σε σχέση με τη διαδικασία ασύλου και τις διαθέσιμες νομικές υπηρεσίες στο νησί της Λέσβου.

Έβρος

Λόγω της μεγάλης **αύξησης εισόδων από τον Έβρο**, το ΕΣΠ συνέχισε την παρουσία του στην περιοχή, προσφέροντας υπηρεσίες σε αιτούντες άσυλο τόσο στο ΚΥΤ Φυλακίου, όσο και στο ΠΡΟΚΕΚΑ Φυλακίου. Παρακολούθησε επίσης στενά, με αποστολές από το Γραφείο της Θεσσαλονίκης το φαινόμενο των επαναπροωθήσεων. Συνολικά, στον Έβρο εξυπηρετήθηκαν **152 άνθρωποι (144 υποθέσεις)**.

Οι παρεμβάσεις του ΕΣΠ

A. Αρχική Υποδοχή και Διερμηνεία

Αποτελώντας τον πρώτο σταθμό των ανθρώπων που ζητούν την υποστήριξη του ΕΣΠ, η Υπηρεσία Αρχικής Υποδοχής και Διερμηνείας είχε και το 2019 κομβικό ρόλο στην άμεση εξυπηρέτησή τους και την επικοινωνία και διασύνδεσή τους με τους εργαζομένους των άλλων υπηρεσιών. Οι διερμηνείς, μεταφέροντας τα κοινωνικά-ιστορικά-πολιτισμικά στοιχεία που χαρακτηρίζουν κάθε περίπτωση, υποστηρίξαν την Υποδοχή των εξυπηρετούμενων στα Γραφεία του ΕΣΠ και ταυτόχρονα, συμμετείχαν στις επισκέψεις σε κρατητήρια, δικαστήρια, νοσοκομεία, δομές φιλοξενίας προσφύγων κλπ. Οι διερμηνείς του ΕΣΠ επίσης, παρείχαν τις υπηρεσίες τους στις ασφαλείς ζώνες της Δομής Φιλοξενίας Προσφύγων του Ελαιώνα και της Αλεξάνδρειας καθώς και στα δύο κέντρα ένταξης και εκπαίδευσης (ILCs) σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

Μέσω των διερμηνέων εξασφαλίστηκε η επικοινωνία με τους εξυπηρετούμενους στις γλώσσες **Νταρί, Φαρσί, Γαλλικά, Αραβικά, Κινέζικα, Παστού, Ουρντού, Παντζαμπί, Χίντι, Αμχαρικά, Τιγκρίνια, Μπάγκλα, Λιγκάλα, Σουαχίλι, Κικόγκο, Τσιλούμπα, Σομάλι, Ρώσικα, Τουρκικά, Κουρδικά, Κιρμαντζί, Σορανί, Μπαντινί**, ενώ για την κάλυψη των έκτακτων αναγκών κλήθηκαν έκτακτοι διερμηνείς για τις γλώσσες Πουλάρ, Ουλόφ και Μαλίνκε. Ταυτόχρονα, η Υπηρεσία Αρχικής Υποδοχής και Διερμηνείας προβαίνει σε **γραπτές μεταφράσεις των ανακοινώσεων του ΕΣΠ, καθώς κι άλλων εγγράφων και πληροφοριών**, στις γλώσσες των εξυπηρετούμενων.

Η μεγαλύτερη ροή προσφύγων το 2019 έγινε από το Αφγανιστάν και δευτερευόντως από τη Συρία και το Ιράκ. Σημαντική αύξηση σε σχέση με το 2018 παρατηρήθηκε επίσης ως προς τις αφίξεις υπηκόων της Λαϊκής Δημοκρατίας του Κονγκό, που ξεπέρασαν εκείνους από το Πακιστάν και το Ιράν, ενώ και οι εξυπηρετούμενοι από την Τουρκία κινήθηκαν περίπου στα ίδια επίπεδα με τους τελευταίους.

Κατά το 2019 δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην εκπαίδευση των διερμηνέων που στελεχώνουν την Υπηρεσία, ώστε να είναι σε θέση να ανταπεξέλθουν στην πολυπλοκότητα και ιδιαιτερότητα της κάθε περίπτωσης.

B. Παροχή Νομικής Βοήθειας α' και β' Βαθμού

Παροχή Νομικής και Κοινωνικής Βοήθειας σε πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο στην Αττική και τη Βόρεια Ελλάδα

Συνεργάτης: UNHCR

Διάρκεια: 1/1/2019 - 31/12/2019

Τόπος υλοποίησης: Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Ιωάννινα, Λάρισα, Κρήτη

Στο πλαίσιο του έργου, περίπου **7.025 αιτούντες άσυλο και πρόσφυγες έλαβαν νομική βοήθεια, και περίπου 3.950 έλαβαν ψυχοκοινωνική βοήθεια** στην περιοχή της Αττικής, τη Βόρεια Ελλάδα, την Ήπειρο και τη Θεσσαλία, ενώ ήδη από τον Απρίλιο του 2019 το ΕΣΠ απέκτησε μόνιμη αποστολή και την Κρήτη.

Η συνδρομή αφορούσε στην υποστήριξη σε όλα τα στάδια της διαδικασίας ασύλου. Συγκεκριμένα, 3.791 άτομα έλαβαν βοήθεια στην περιοχή της Αττικής, από τα οποία, 580 είναι επωφελούμενοι του προγράμματος στέγασης ESTIA. Στη Βόρεια Ελλάδα, 2.894 άτομα έλαβαν νομική συνδρομή από τα οποία 1.666 είναι επωφελούμενοι του προγράμματος ESTIA. Επιπλέον 168 άτομα, που διαμένουν σε δομές φιλοξενίας του προγράμματος ESTIA στην Κρήτη, έλαβαν νομική συνδρομή. Συνολικά, **2.050** άτομα έλαβαν κοινωνική συνδρομή στην Αττική και **1.423** στην Βόρεια Ελλάδα.

Επιπλέον, στο πλαίσιο αυτού του έργου, το ΕΣΠ παρείχε νομική συνδρομή και εκπροσώπηση σε άτομα που διαμένουν σε ανοιχτές δομές φιλοξενίας προσφύγων του ΔΟΜ. Συγκεκριμένα, **120** υποθέσεις υποστηρίχθηκαν στην Αττική και **51** στην Βόρεια Ελλάδα.

Τέλος, **123** άτομα από τα παραπάνω υποστηρίχθηκαν σε αστικά και ποινικά ζητήματα, που σχετίζονταν με το νομικό τους καθεστώς και τη διαδικασία εξέτασης του ασύλου τους καθώς και με τις καθημερινές συνθήκες διαβίωσής τους.

Παράλληλα, ειδικά για τους αναγνωρισμένους πρόσφυγες το ΕΣΠ παρείχε υπηρεσίες ανανέωσης των εγγράφων των επωφελούμενων (προσφυγικού καθεστώτος ή/και για ανθρωπιστικούς λόγους), χορήγησης ταξιδιωτικών εγγράφων ή παρέμβασης για την επανένωση με μέλη της οικογένειάς τους, παρεμβάσεις για θέματα αστικής κατάστασης των δικαιούχων διεθνούς προστασίας ή αστικής φύσεως διαφορές, παρεμβάσεις σε δημόσιες υπηρεσίες για διευκόλυνση της ένταξής τους στη χώρα, καθώς και υποστήριξη σε διοικητικές υποθέσεις, ενώ επίσης προέβη και σε θεσμικές παρεμβάσεις για ανάκληση κακών πρακτικών της διοίκησης. Το ΕΣΠ επίσης αντιμετώπισε και το ζήτημα της μη έκδοσης ταξιδιωτικών εγγράφων σε μονογονεϊκές οικογένειες αναγνωρισμένων προσφύγων, στην περίπτωση που ο έτερος γονέας αγνοείται ή είναι άγνωστη η διαμονή του για να συναινέσει στην έκδοση αυτών, προβαίνοντας σε δικαστική ρύθμιση του ζητήματος της επιμέλειας του ενός γονέα.

Παροχή νομικής υποστήριξης σε άτομα που βρίσκονται υπό συνθήκες κράτησης

Περίοδος Υλοποίησης: 1/1/2019 – 31/12/2019

Συνεργάτης: Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες

Τόπος υλοποίησης: Αθήνα και Θεσσαλονίκη

Παροχή νομικής υποστήριξης σε άτομα που βρίσκονται υπό συνθήκες κράτησης

Συνεργάτης: International Committee of Red Cross

Διάρκεια: 1/1/2018 - 31/12/2020

Τόπος υλοποίησης: Ελλάδα

Η ομάδα υποστήριξης κρατούμενων που χρήζουν διεθνούς προστασίας, συνέχισε και το έτος 2019 να παρέχει υπηρεσίες σε ένα πλαίσιο σημαντικής αύξησης του αριθμού των πολιτών τρίτων χωρών που υποβάλλονται στο μέτρο στέρησης της ελευθερίας τους για διοικητικούς λόγους, και μεταξύ άλλων πρόσωπα που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, όπως οι ασυνόδευτοι ανήλικοι, πραγματοποιώντας τακτικές επισκέψεις σε χώρους κράτησης της Αθήνας, της Θεσσαλονίκης, και επιπλέον καλύπτοντας και με αποστολές το σύνολο σχεδόν των Προαναχωρησιακών Κέντρων κράτησης της χώρας (Κόρινθος, Παρανέστι, Ξάνθη, Φυλάκιο Ορεστιάδας).

Συνολικά, **894** άτομα που βρίσκονταν υπό συνθήκες κράτησης έλαβαν νομική και κοινωνική στήριξη με στόχο τη διευκόλυνση πρόσβασης τους στη διαδικασία ασύλου. Συγκεκριμένα 387 άτομα που βρίσκονταν υπό συνθήκες κράτησης στην Αττική και 507 στην Βόρεια Ελλάδα έλαβαν νομική συνδρομή. Επίσης, **296** άτομα από αυτά έλαβαν και κοινωνική συνδρομή.

Ομάδα δικηγόρων και διερμηνέων επισκέπτονταν τα κέντρα κράτησης και παρείχαν νομική και κοινωνική στήριξη σε εξυπηρετούμενους. Η νομική ενημέρωση και βοήθεια είχε ως στόχο τη διευκόλυνση της πρόσβασης των ατόμων στη διαδικασία ασύλου, την καταγραφή του αιτήματος, την προετοιμασία για τις συνεντεύξεις, υπομνήματα, προσφυγές, μεταγενέστερα αιτήματα, διαδικασία οικογενειακής επανένωσης μέσω του Κανονισμού του Δουβλίνου III, αιτήματα ακύρωσης σε άτομα που χρήζουν διεθνούς προστασίας και βρίσκονται υπό κράτηση καθώς και ενστάσεις κατά κράτησης ενώπιον των διοικητικών και των δικαστικών αρχών.

Ταυτόχρονα, οι ομάδες του ΕΣΠ συνεργάστηκαν στενά με τα γραφεία Αθηνών και Θεσσαλονίκης, για τη διενέργεια αυτοψιών σε χώρους κράτησης των ανωτέρω περιοχών, παρεμβαίνοντας επιτυχώς προς τις αρμόδιες αρχές. Συνολικά, εξυπηρετήθηκαν **1.291** άνθρωποι (674 υποθέσεις).

Επιπλέον, η ομάδα κράτησης πραγματοποίησε θεσμικές παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση συστημικών προβλημάτων και υπέβαλλε εκθέσεις ενώπιον Ανεξάρτητων Αρχών και Διεθνών Μηχανισμών προστασίας των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων κράτησης στην Ελλάδα.

Γ. Πρόσβαση στο Άσυλο και Κοινωνική Στήριξη

Παροχή νομικής υποστήριξης στα νησιά και τον Έβρο

Συνεργάτης: Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες

Διάρκεια: 1/1/2019 – 31/12/2019

Τόπος υλοποίησης: Έβρος, Ρόδος, Κως, Σάμος, Λέσβος, Λέρος

Νομική και Κοινωνική Υποστήριξη στη Λέσβο

Συνεργάτης: Oxfam Novib

Διάρκεια: 1/1/2019 - 31/12/2019

Τόπος υλοποίησης: Λέσβος

Μέσα στο 2019, **1.301 αιτούντες άσυλο και πρόσφυγες** έλαβαν νομική πληροφόρηση, υποστήριξη και εκπροσώπηση στα νησιά και τον Έβρο.

Στο πλαίσιο των δύο προγραμμάτων ομάδες δικηγόρων και κοινωνικών λειτουργών παρείχαν σε εβδομαδιαία βάση υπηρεσίες σε δικαιούχους που διέμεναν στις υποδομές της Μόριας, του Καρά Τεπέ και του κέντρου ημέρας Bashira στη Λέσβο καθώς και στο ΠΡΟΚΕΚΑ Φυλακίου, την Αλεξανδρούπολη, τη Ξάνθη και την Κομοτηνή, στην ευρύτερη περιοχή του Έβρου.

Ο υπερσυνωστισμός πολλών χιλιάδων ανθρώπων στα νησιά, που τους τελευταίους μήνες του 2019 ξεπέρασε τους 40.000, καθώς και η παρατεταμένη παραμονή σε ακατάλληλες συνθήκες ζωής στις δομές φιλοξενίας στην ενδοχώρα, οδήγησαν σε μια απαράδεκτη κατάσταση που παραβιάζει θεμελιώδεις ανθρώπινες αξίες και κάθε έννοια εθνικού ή διεθνούς δικαίου. Σημαντικός αριθμός των ανθρώπων που ζήτησαν βοήθεια από το ΕΣΠ δεν είχε αξιολογηθεί επαρκώς από το ΚΕΕΛΠΝΟ/ΕΟΔΥ σχετικά με την ευαλωτότητά του. Μετά από παρεμβάσεις της ομάδας του ΕΣΠ, πραγματοποιήθηκε επαναξιολόγηση για πολλούς και αναγνωρίστηκαν ως θύματα βασανιστηρίων ή έμφυλης βίας, γεγονός που οδήγησε στην άρση του γεωγραφικού περιορισμού τους και στη δυνατότητα να απομακρυνθούν από τη Μόρια, είτε προς δομές εντός του νησιού, είτε στην ενδοχώρα.

Περισσότεροι από 1.000 ασυνόδευτοι ανήλικοι του Κέντρου Υποδοχής και Ταυτοποίησης-ΚΥΤ της Μόριας, διέμεναν στους ελαιώνες, ακόμα και με άγνωστα άτομα, καθώς δεν επαρκούσε ο χώρος του ΚΥΤ, γεγονός που τους έθετε σε άμεσο κίνδυνο κάθε μορφής εκμετάλλευσης. Τα ασυνόδευτα παιδιά δεν είχαν επαρκή πρόσβαση σε γιατρό, ψυχολόγο, δικηγόρο, κοινωνικό λειτουργό, ούτε σε απαραίτητες πληροφορίες. Πολλές υποθέσεις οικογενειακής επανένωσης ασυνόδευτων παιδιών που διέμεναν στους ελαιώνες δεν ολοκληρώθηκαν ή έχασαν τις προθεσμίες γιατί οι ανήλικοι δεν ενημερώθηκαν επαρκώς.

Το ΕΣΠ ανέλαβε τις υποθέσεις των παιδιών αυτών, κυρίως για αιτήματα οικογενειακής επανένωσης, παρέπεμψε σε παιδοψυχολόγους όπου υπήρχε ανάγκη, καθώς και σε κέντρα άτυπης εκπαίδευσης. Έδωσε προτεραιότητα στην καταγραφή των αιτημάτων στην Υπηρεσία ασύλου ώστε να μη χαθούν προθεσμίες, παρείχε ρουχισμό και συμβουλευτική υποστήριξη.

Για τις ευάλωτες κατηγορίες που αφορούσαν οικογένειες με παιδιά και βρέφη, έγκυες, λεχώνες και νεογέννητα καθώς και γυναίκες που είχαν υποστεί βία ή παρενόχληση που συνέχιζαν να μένουν στους ελαιώνες, καθώς δεν υπήρχε δυνατότητα να φιλοξενηθούν στο ΚΥΤ, το ΕΣΠ πραγματοποιούσε συνεχώς παραπομπές ώστε να απομακρυνθούν άμεσα από τη Μόρια.

Παροχή νομικών υπηρεσιών στη Σάμο και τη Χίο

Συνεργάτης: Ολλανδικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (Dutch Council for Refugees)

Διάρκεια: 1/7/2018 - 31/12/2020

Τόπος υλοποίησης: Σάμος και Χίος

Με στόχο την παροχή προστασίας και νομικής υποστήριξης σε αιτούντες άσυλο και σε ανθρώπους που χρήζουν διεθνούς προστασίας και την εξασφάλιση πρόσβασης στις υπηρεσίες που τους αρμόζουν, **415** υποθέσεις, που αφορούν σε **465** άτομα αιτούντες άσυλο και πρόσφυγες έλαβαν δωρεάν νομική βοήθεια από το ΕΣΠ.

Ενίσχυση της Υποδοχής, Προστασίας και Στήριξης των Προσφύγων στην Αθήνα και τα Νησιά όπου βρίσκονται Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (Hotspot)

Συνεργάτης: Open Society Foundations

Διάρκεια: 1/1/2019 - 31/12/2020

Τόπος υλοποίησης: Όπου δραστηριοποιείται το ΕΣΠ

Το έργο αποσκοπεί στην καταγραφή των νέων διαδικασιών και συνθηκών υποδοχής υπηκόων τρίτων χωρών όπως εκείνες εφαρμόστηκαν (και μεταβλήθηκαν) κατά τη διάρκεια της περιόδου του έργου, στην Ελλάδα, την αμφισβήτησή τους όπου αυτό είναι απαραίτητο καθώς και στη διασφάλιση ότι τα άτομα που χρήζουν διεθνούς προστασίας έχουν πρόσβαση στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που κατοχυρώνονται στις εθνικές, περιφερειακές, ευρωπαϊκές και διεθνείς συμβάσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα, νομικά μέσα και πρωτόκολλα.

Το έργο στοχεύει επίσης στην κάλυψη κρίσιμων δαπανών που συνδέονται με την ενίσχυση της υπηρεσίας υποδοχής στην Αθήνα, την παροχή υπηρεσιών νομικής στήριξης στα νησιά του ΝΑ Αιγαίου, την υποστήριξη της ομάδας διοικητικής υποστήριξης του φορέα, την υποστήριξη της ομάδας που προσφέρει υπηρεσίες σε ασυνόδευτους ανήλικους, την υποστήριξη της ομάδας συνηγορίας και την ενίσχυση των δραστηριοτήτων προβολής και συγκέντρωσης χρηματικών ποσών που επιτρέπει στο ΕΣΠ να κινητοποιεί και να ευαισθητοποιεί την κοινή γνώμη στην Ελλάδα σχετικά με την κατάσταση που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες.

Δ. Οικογένειες/ Ασυνόδευτοι Ανήλικοι

Βελτίωση του ελληνικού Συστήματος Υποδοχής μέσω υποστήριξης της διαχείρισης Κέντρων και μέσω στοχευμένων παρεμβάσεων σε Κέντρα μακροπρόθεσμης διαμονής

Συνεργάτης: Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (International Organization for Migration - IOM)

Διάρκεια: 1/1/2019 - 31/12/2019

Τόπος υλοποίησης: Αθήνα και Αλεξάνδρεια Ημαθίας

Το ΕΣΠ λειτουργεί υπό την ευθύνη του δύο από τις συνολικά δέκα σε όλη την Ελλάδα «Ασφαλείς Ζώνες» (Safe Zones), στον Ελαιώνα και την Αλεξάνδρεια, με την υποστήριξη του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης (ΔΟΜ) και τη χρηματοδότηση της Γενικής Διεύθυνσης Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων (DG HOME - The Commission's Directorate-General for Migration and Home Affairs).

Στη διάρκεια του 2019, οι εργαζόμενοι κοινωνικοί λειτουργοί, διερμηνείς, φροντιστές, ψυχολόγοι, εκπαιδευτικοί και δικηγόροι, παρείχαν υπηρεσίες φροντίδας 24/7, πλήρη ψυχοκοινωνική, ψυχολογική και νομική στήριξη καθώς και πλήθος προγραμμάτων μη-τυπικής εκπαίδευσης και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων για τα παιδιά. Μέσα στο έτος, **175 ανήλικοι** διέμειναν στις Ασφαλείς Ζώνες του Ελαιώνα και της Αλεξάνδρειας. Οι 117 από αυτούς αποχώρησαν μέσα στο έτος λόγω ενηλικίωσης, Dublin II, μεταφοράς σε ξενώνες, σε διαμερίσματα ημιαυτόνομης διαβίωσης ή λόγω άτυπης φυγής.

Πριν την τοποθέτησή τους στις δύο Ασφαλείς Ζώνες η πλειοψηφία των παιδιών παρέμενε σε κράτηση/ «προστατευτική» φύλαξη, σε χώρους εντελώς ακατάλληλους χωρίς καμία διασφάλιση της παιδικής προστασίας, με ό,τι συνέπεια μπορεί να έχει αυτό στην ψυχολογία, τη συμπεριφορά και τη δυναμική των παιδιών. Ως αποτέλεσμα, συχνά η ομάδα έπρεπε να διαχειριστεί ένταση με ξεσπάσματα θυμού και επιθετικότητας από τα νεοφερμένα παιδιά.

Συντονισμένη προσπάθεια έγινε από τις ομάδες των δύο Ασφαλών Ζωνών για την πρόσβαση των παιδιών στην εκπαίδευση με την ανεύρεση του κατάλληλου σχολείου για τα ενδιαφέροντά τους, αλλά και διαχείριση αντιδράσεων σε περιστατικά, σχολικού εκφοβισμού από παιδιά της τοπικής κοινότητας. Ως αποτέλεσμα, την προηγούμενη χρονιά αρκετά παιδιά μπόρεσαν να δώσουν εξετάσεις και να προβιβαστούν, παρά τη μεγάλη καθυστέρηση συγκρότησης των ειδικών τμημάτων ένταξης και τάξεων υποδοχής.

Παράλληλα, στο πλαίσιο της ολιστικής παροχής φροντίδας που παρείχε το ΕΣΠ διοργανώθηκε πλήθος δραστηριοτήτων όπως δημιουργία λαχανόκηπου, εργαστήριο ραπτικής, γυμναστήριο, μαθήματα μουσικής, μαθήματα καράτε, χορό, ενισχυτικά μαθήματα αγγλικών και ελληνικών, σεμινάρια προετοιμασίας για την ενηλικίωση καθώς και στοχευμένες αθλητικές δραστηριότητες σε κρίκετ, ποδόσφαιρο και πολεμικές τέχνες. Επίσης, πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις σε Μουσεία, σε αρχαιολογικούς χώρους, στο Κέντρο Πολιτισμού ΙΣΝ, σε εξειδικευμένες εκθέσεις και παρουσιάσεις όπως π.χ Noesis, Έκθεση Van Gogh, Πλανητάριο, αλλά και Ψυχοθεραπευτική Ιππασία, και οργανωμένες εκδρομές στη φύση. Στην Αλεξάνδρεια, η από κοινού πρωτοβουλία των εφήβων της Ασφαλούς Ζώνης και εφήβων του γενικότερου πληθυσμού αφορούσε διαδραστικές δραστηριότητες για την ευαισθητοποίησή τους γύρω από σύγχρονα παγκόσμια ζητήματα όπως η προστασία του περιβάλλοντος (ανακύκλωση, δικαιώματα ζώων) όσο και στην ενίσχυση κοινοτικών δράσεων και πρωτοβουλιών και την καλύτερη γειτονία και συνύπαρξη.

Δράση για την προστασία & την ένταξη των ανήλικων προσφύγων – «Πολύχρωμη Πόλη»

Χρηματοδότηση: Περιφέρεια Αττικής

Διάρκεια: 15/2/2018 - 15/2/2019

Τόπος υλοποίησης: Αθήνα, Διαπολιτισμικό Κέντρο ΠΥΞΙΔΑ

Η δράση για την προστασία & την ένταξη των ανήλικων προσφύγων «Πολύχρωμη Πόλη» αφορούσε τη λειτουργία ενός χώρου υποστήριξης και φροντίδας για ανήλικους πρόσφυγες και -κατά προτεραιότητα- ασυνόδευτους ανήλικους, που ζούσαν σε δομές φιλοξενίας της Αττικής ή βρίσκονταν σε διαδικασία εύρεσης κατάλληλου χώρου στέγασης. Ο χώρος λειτούργησε στο πλαίσιο του Διαπολιτισμικού Κέντρου ΠΥΞΙΔΑ του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες. Η συγκεκριμένη δράση αποσκοπεί στην κάλυψη του ιδιαίτερα μεγάλου ελλείμματος που παρουσιάζεται στην παροχή ατομικής ψυχοκοινωνικής και νομικής υποστήριξης στα ασυνόδευτα ανήλικα, στα παιδιά και στους έφηβους πρόσφυγες και μετανάστες που διαβιούν στην Περιφέρεια Αττικής, παρέχοντας, παράλληλα, υποστήριξη και στο οικογενειακό τους περιβάλλον με στόχο την καλύτερη ένταξη και ανάπτυξη των παιδιών, σε ατομικό και σε κοινωνικό επίπεδο.

Κέντρο Παιδικής Φροντίδας

Συνεργάτης: Foundation Open Society Institute (FOSI)

Διάρκεια: 1/10/2019 - 31/7/2020

Τόπος υλοποίησης: Αθήνα, Διαπολιτισμικό Κέντρο ΠΥΞΙΔΑ

Στο πλαίσιο του έργου, μία βρεφονηπιοκόμος απασχόλησε δημιουργικά παιδιά ηλικίας 0 – 6 ετών σε καθημερινή βάση, όσο οι γονείς τους παρακολουθούσαν μαθήματα στις αίθουσες του Διαπολιτισμικού Κέντρου ΠΥΞΙΔΑ. Επιπλέον, ένας κοινωνικός λειτουργός ανέλαβε τη συμβουλευτική υποστήριξη γονιών, καθώς και τις διαδικασίες ομαλής ένταξης των παιδιών στη σχολική ζωή (εγγραφές σε σχολεία, συμβουλευτική κλπ.). Μέσα στο 2019 σε ένα περιβάλλον ασφαλές και χαρούμενο, **53** νήπια έπαιξαν, έμαθαν, δημιούργησαν, εξερεύνησαν, ανακάλυψαν και αναπτύχθηκαν νοητικά και συναισθηματικά και **44** γονείς επωφελήθηκαν από συνεδρίες οικογενειακής συμβουλευτικής, στήριξης και ενδυνάμωσης.

Ε. Θύματα Βίας

Προμηθέας - Πρόγραμμα Αποκατάστασης Επιζώντων Βασανιστηρίων

Χρηματοδότηση: Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Διάρκεια: 1/8/2018 - 31/7/2019

Τόπος υλοποίησης: Αθήνα

Το Πρόγραμμα «Προμηθέας» ξεκίνησε το 2013, έχοντας ως στόχο να καλύψει το κενό στην παροχή υπηρεσιών αποκατάστασης σε επιβιώσαντες βασανιστηρίων στην Ελλάδα, και παράλληλα να προσφέρει σχετική εκπαίδευση και εξειδίκευση σε επαγγελματίες του πεδίου. Ο «Προμηθέας», χρηματοδοτήθηκε από το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, από τον Ιούνιο του 2017 έως και το Ιούλιο του 2019. Υλοποιήθηκε από το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες και το Κέντρο Ημέρας «Συνειρμός/ Βαβέλ», σε συνεργασία με τους Γιατρούς Χωρίς Σύνορα.

Σκοπός του προγράμματος ήταν η παροχή υπηρεσιών ολιστικής αποκατάστασης των επακόλουθων των βασανιστηρίων ολιστικά, δηλαδή σε νομικό, κοινωνικό, ψυχολογικό και ιατρικό επίπεδο. Η διεπιστημονική συνεργασία είναι το βασικό εργαλείο για την επίτευξη του σκοπού αυτού. Το διάστημα από 1/8/2018 έως 31/7/2019, το ΕΣΠ υποστήριξε νομικά και ψυχοκοινωνικά, **83 υποθέσεις επιζώντων βασανιστηρίων**.

Το έργο, που συνιστά τη μόνη ουσιαστική προσπάθεια ολιστικής αποκατάστασης επιζώντων βασανιστηρίων στην Ελλάδα, ολοκληρώθηκε λόγω έλλειψης περαιτέρω χρηματοδότησης, παρά του ότι ο αριθμός των αιτούντων άσυλο και προσφύγων, που ταυτοποιούνται ως επιζώντες βασανιστηρίων στη χώρα μας και διεθνώς, αυξάνεται συνεχώς.

Αποκατάσταση Θυμάτων Βασανιστηρίων στην Ελλάδα

Συνεργάτης: United Nations Voluntary Fund for Victims of Torture

Διάρκεια: 1/1/2018 - 31/12/2018

Τόπος υλοποίησης: Αθήνα

Η ομάδα του προγράμματος ενισχύθηκε με την κάλυψη δύο θέσεων εργασίας, ενός πολιτικού επιστήμονα και ενός κοινωνικού λειτουργού. Κατά τη διάρκεια του έργου, κατεγράφησαν αναλυτικά **50 υποθέσεις**, εκπονήθηκαν 50 εξατομικευμένα πλάνα αποκατάστασης και παρήχθησαν νομικές υπηρεσίες σε **30 θύματα βασανιστηρίων**.

Συνδιαμορφώνοντας μια Συμβουλευτική Μέθοδο για γυναίκες πρόσφυγες, θύματα Έμφυλης Βίας

Συγχρηματοδότηση: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Rights, Equality and Citizenship Programme 2014-2020)

Διάρκεια: 1/10/2017 - 1/10/2019

Τόπος υλοποίησης: Αθήνα και Θεσσαλονίκη

Ο γενικός στόχος του έργου αφορούσε στην ενημέρωση, στην υποστήριξη και την ενδυνάμωση γυναικών - θυμάτων έμφυλης βίας που ήταν πρόσφυγες ή αιτούσες άσυλο, βελτιώνοντας την πρόσβασή τους σε υπηρεσίες νομικής και ψυχοκοινωνικής βοήθειας από εξειδικευμένους επαγγελματίες (δικηγόρους, ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς και διερμηνείς).

Συγχρόνως, δημιουργήθηκε εγχειρίδιο για τη συμβουλευτική γυναικών αιτουσών άσυλο και προσφύγων, θυμάτων έμφυλης βίας, στα ελληνικά και στα αγγλικά, στις γλώσσες των εταίρων που υλοποίησαν το πρόγραμμα (γερμανικά, φινλανδικά, ιταλικά, κροατικά) καθώς και φυλλάδιο στις γλώσσες των εξυπηρετούμενων (αμχαρικά, αραβικά, αγγλικά, φαρσί-νταρί, γαλλικά, κουρδικά-σορανί, κουρμάντζι, λινγκάλα, ορόμο, παστού, σομάλι, τιγκρίνια, τουρκικά και ουρντού). Μπορείτε να βρείτε όλα τα παραπάνω εγχειρίδια στην ιστοσελίδα του ΕΣΠ.

Pathways

Συγχρηματοδότηση: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (AMIF)

Διάρκεια: 01/11/2018 - 30/10/2020

Τόπος υλοποίησης: Αθήνα

Το πρόγραμμα έχει σαν στόχο να ενημερώσει, να υποστηρίξει και να ενθαρρύνει τις γυναίκες - θύματα τράφικινγκ που είναι πρόσφυγες ή αιτούσες άσυλο, βελτιώνοντας την πρόσβασή τους σε υπηρεσίες νομικής και ψυχοκοινωνικής βοήθειας. Το συγκεκριμένο έργο είναι αποτέλεσμα μιας ισχυρής συνεργασίας μεταξύ οργανισμών που δουλεύουν στην «πρώτη γραμμή» ανταπόκρισης σε επιβιώσασες/ντες βίας από τρεις Ευρωπαϊκές χώρες, την Ιταλία, το Η. Βασίλειο και την Ελλάδα.

Το πρόγραμμα δίνει επίσης τη δυνατότητα βραχείας διαμονής σε ξενοδοχείο, απαραίτητο για να μπορέσει το θύμα να προστατευθεί και να διαφύγει από τον trafficker. Επιπλέον, παρέχει διαρκή ενημέρωση σχετικά με την εκμετάλλευση και την εμπορία ανθρώπων και τις υπάρχουσες δυνατότητες προστασίας και αυτοπροστασίας των ίδιων των θυμάτων.

Συνολικά το ΕΣΠ στάθηκε δυναμικά στο πλευρό των θυμάτων βίας παρέχοντας συνδρομή σε υποθέσεις κατηγοριών υποστήριξης θυμάτων ρατσιστικής ή σεξουαλικής/έμφυλης βίας (SGBV), θυμάτων εμπορίας ανθρώπων (trafficking), παράνομης εισόδου/εξόδου από τη χώρα, παράνομης διακίνησης προσώπων, όταν συνέτρεχε κατάσταση ανάγκης κλπ. Ακόμη ανέλαβε υποθέσεις ρύθμισης καθεστώτος επιμέλειας και επικοινωνίας τέκνων, διορθώσεων ληξιαρχικών πράξεων, όπως και δικαστικής συμπαράστασης, καθώς και υποθέσεις παρέμβασης στον Εισαγγελέα Ανηλίκων για τη διευθέτηση του ζητήματος προσωρινής ανάθεσης επιμέλειας σε ανήλικα.

ΣΤ. Ένταξη

Βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες υποδοχής, ένταξης και νομικής αρωγής για αιτούντες και δικαιούχους διεθνούς προστασίας στην Ελλάδα

Χρηματοδότηση: Δήμος Μαδρίτης, με την υποστήριξη της ΜΚΟ CEAR (Ισπανική Επιτροπή για τους Πρόσφυγες)

Διάρκεια: 1/11/2017 – 30/6/2019

Τόπος υλοποίησης: Αθήνα

Στόχος του προγράμματος υπήρξε η παροχή αποτελεσματικών υπηρεσιών προστασίας σε ευάλωτα

άτομα που έχρηζαν διεθνούς προστασίας στην περιοχή της Αττικής. Ορισμένα από τα αποτελέσματα του έργου ήταν η κάλυψη επειγουσών αναγκών στέγασης σε 3 διαμερίσματα επείγουσας ανάγκης, επιδοτήσεις ενοικίου, υποστήριξη σε υλικές παροχές όπως vouchers ή κάλυψη λογαριασμών καθώς και κάλυψη ιατροφαρμακευτικών αναγκών.

Επίσης, όλοι οι ωφελούμενοι του προγράμματος έλαβαν εντατικές υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής στήριξης, συμβουλευτικής απασχόλησης, μαθήματα ελληνικών κ.α. Στη διάρκεια του προγράμματος **80 επωφελούμενοι** ενισχύθηκαν μέσω αξιοπρεπών στεγαστικών λύσεων βραχυπρόθεσμης και μεσοπρόθεσμης διάρκειας ενώ παρασχέθηκε ολοκληρωμένη κοινωνική και νομική υποστήριξη σε περισσότερα από **141 ευάλωτα άτομα**.

Cosmos Employment Hub – STEP Greece

Συνεργάτης: World Jewish Relief

Διάρκεια: 27/8/2018 – 31/7/2020

Τόπος υλοποίησης: Αθήνα

Στόχος του προγράμματος είναι η παροχή συμβουλευτικών και εκπαιδευτικών υπηρεσιών σε αιτούντες άσυλο και σε πρόσφυγες με σκοπό τη διευκόλυνση στην εύρεση εργασίας και συνεπώς την ομαλότερη ένταξή τους. Οι δραστηριότητες του προγράμματος αφορούν εκπαιδευτική συμβουλευτική προσφύγων, μαθήματα ελληνικών και αγγλικών και εντατική εκπαίδευση μέσω του προγράμματος «Working in Greece» προκειμένου να προετοιμαστούν εντατικότερα στην εύρεση εργασίας στους 6 τομείς με τη μεγαλύτερη ζήτηση: Τουρισμός & Υπηρεσίες φιλοξενίας, Αγροτική παραγωγή, IT, Υπηρεσίες καθαριότητας και υποστήριξης ηλικιωμένων, Υπηρεσίες διερμηνείας & μεταφράσεων και Επιχειρηματικότητα. Για το 2019 το 40% των υποψήφιων που έλαβαν υπηρεσίες από το Γραφείο Απασχόλησης του ΕΣΠ, δηλαδή 80 πρόσφυγες, εντάχθηκαν επιτυχώς στην αγορά εργασίας.

Καλύφθηκαν επίσης τα δίδακτρα για 16 άτομα που συμμετείχαν σε Vocational Trainings (σεμινάρια επαγγελματικής κατάρτισης), σε συνεργασία με τη ΜΚΟ Astrolab.

Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection (HELIOS)

Συνεργάτης: Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης με χρηματοδότηση του Directorate General

Migration and Home Affairs of the European Commission (DG HOME)

Διάρκεια: 6/2019 – 11/2020

Τόπος υλοποίησης: Αθήνα

Στόχος του προγράμματος είναι να ενισχυθούν οι προοπτικές ανεξαρτησίας και αυτονομίας των επωφελούμενων καθιστώντας τους ενεργά μέλη της ελληνικής κοινωνίας και να δημιουργηθεί ένας μηχανισμός ένταξης για τις συγκεκριμένες ομάδες που θα αποτελέσει και ένα εκ περιτροπής μηχανισμό στέγασης στο ήδη υπάρχον προσωρινό σύστημα στέγασης της Ελλάδας.

Στο πλαίσιο του έργου υλοποιούνται οι παρακάτω δραστηριότητες:

Μαθήματα ένταξης: Διεξαγωγή μαθημάτων ένταξης σε Εκπαιδευτικά Κέντρα Ένταξης σε όλη τη χώρα. Κάθε κύκλος μαθημάτων έχει διάρκεια 6 μηνών και περιλαμβάνει ενότητες σχετικές με την εκμάθηση της Ελληνικής γλώσσας, τον πολιτιστικό προσανατολισμό, το βαθμό ετοιμότητας για εργασία κι άλλες δεξιότητες.

Στήριξη στέγασης: Στήριξη επωφελούμενων για ανεξάρτητη στέγαση σε διαμερίσματα με ενοικίαση στ' όνομά τους, παρέχοντάς τους εισφορές για τις δαπάνες ενοικίασης και μετακόμισης και δικτύωση με ιδιοκτήτες διαμερισμάτων.

Στήριξη της απασχόλησης: Πρόβλεψη για ευκαιρίες ατομικής απασχόλησης και ενίσχυση της εργασιακής ετοιμότητας, μέσω της παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών, της πρόσβασης σε πιστοποιήσεις σχετικές με την εργασία και της δικτύωσης με πιθανούς εργοδότες.

Παρακολούθηση της διαδικασίας ένταξης: Τακτική αξιολόγηση της προόδου ένταξης των επωφελούμενων, ώστε να διασφαλιστεί ότι βρίσκονται σε θέση να διαπραγματευτούν επιτυχώς με τις ελληνικές δημόσιες υπηρεσίες μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος HELIOS και ότι θα μπορέσουν να ζήσουν αυτόνομοι στην Ελλάδα.

Ευαισθητοποίηση των κοινοτήτων υποδοχής: Διοργάνωση workshops, δραστηριοτήτων και εκδηλώσεων (events), καθώς και διεξαγωγή μίας πανελλήνιας καμπάνιας ενημέρωσης, ώστε να δημιουργηθούν ευκαιρίες αλληλεπίδρασης μεταξύ των φιλοξενούμενων και της κοινωνίας υποδοχής, υπογραμμίζοντας τη σημασία της ένταξης των προσφύγων στην ελληνική κοινωνία.

Στους πρώτους μήνες υλοποίησης του προγράμματος, από τους επωφελούμενους του προγράμματος που λαμβάνουν υπηρεσίες από το ΕΣΠ, 77 αναγνωρισμένοι πρόσφυγες (58 στην Αθήνα και 19 στη Θεσσαλονίκη) ξεκίνησαν τα μαθήματα ελληνικών και 29 οικογένειες έλαβαν επιδότηση ενοικίου.

Z. Δράσεις Ενδυνάμωσης, Εκπαιδεύσεις

Βασική Χρηματοδότηση

Χρηματοδότηση: Sigrid Rausing Trust

Διάρκεια: 1/1/2018 - 31/12/2020

Τόπος υλοποίησης: Πανελλαδικά

Η χρηματοδότηση επέτρεψε την κάλυψη βασικών εξόδων υποστήριξης των δράσεων του ΕΣΠ που δεν μπορούν να χρηματοδοτηθούν από πιστώσεις μέσω προγραμμάτων. Για παράδειγμα, κόστη που σχετίζονται με την εκπαίδευση και την ανάπτυξη του προσωπικού, κόστη διοίκησης, κόστη ανάπτυξης υποστηρικτικών διαδικασιών και εργαλείων ελέγχου, απρόβλεπτα έξοδα και άλλα.

Σε αυτό το πλαίσιο πραγματοποιήθηκαν από την Κοινωνική Υπηρεσία συνεχείς εποπτείες όλων των δομών με στόχο, τη στήριξη της δουλειάς των εργαζόμενων του ΕΣΠ, την αντιμετώπιση των συνεχών προκλήσεων και δυσκολιών, της εργασιακής εξουθένωσης, καθώς και την καλύτερη επικοινωνία και συνεργασία των υπηρεσιών.

Πρώθηση της πρόσβασης στα δικαιώματα των μεταναστών - Πρακτική κατάρτιση για δικηγόρους και δικαστές – Fair Plus

Συγχρηματοδότηση: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (DG for Justice and Consumers)

Διάρκεια: 1/12/2018 – 1/12/2021

Τόπος υλοποίησης: Αθήνα και Θεσσαλονίκη

Το έργο στοχεύει να συμβάλει στην αποτελεσματική και συνεπή δικαστική εφαρμογή της νομοθεσίας της ΕΕ για τα θεμελιώδη δικαιώματα μέσω της κατάρτισης δικαστών και άλλων νομικών, στις χώρες-στόχους (Τσεχία, Ιρλανδία, Ιταλία, Ελλάδα), την αύξηση της γνώσης των δικαστών, δικηγόρων και άλλων νομικών σχετικά με το δίκαιο της ΕΕ και το διεθνές δίκαιο σχετικά με, τα θεμελιώδη δικαιώματα των μεταναστών καθώς και στην ενίσχυση των δικτύων και την ανταλλαγή απόψεων μεταξύ εκπαιδευτών, δικαστών, δικηγόρων και άλλων συναφών νομικών εντός και μεταξύ των χωρών-στόχων.

Η. Διαπολιτισμικό Κέντρο ΠΥΞΙΔΑ

Πρωταρχικός στόχος του Διαπολιτισμικού Κέντρου «ΠΥΞΙΔΑ» του ΕΣΠ είναι κάθε άτομο ή οικογένεια να πλαισιώνεται ολιστικά από μια διεπιστημονική ομάδα επαγγελματιών, που ασχολούνται αποκλειστικά με την ένταξη των προσφύγων και μεταναστών στην ελληνική κοινωνία. Τη χρονιά που πέρασε, η ΠΥΞΙΔΑ παρείχε υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής υποστήριξης, εκπαίδευσης ενηλίκων και ανηλίκων καθώς και εργασιακής ένταξης.

Πιο συγκεκριμένα, λειτούργησε **Ομάδα γονέων** για την ψυχο-συναισθηματική στήριξη των ίδιων και των παιδιών τους, αλλά και ενημερώσεις νομικού και ιατρικού περιεχομένου. Παράλληλα, ψυχολόγος παρείχε **ψυχοθεραπευτική υποστήριξη** σε **52** περιστατικά (γονείς ή παιδιά) μέσω ωριαίων συνεδριών, σε ζητήματα ενδοοικογενειακής βίας, ρατσιστικών επεισοδίων κλπ. Επίσης, οργάνωσε και διεξήγαγε μια σειρά βιωματικών συναντήσεων με παιδιά Δημοτικού για τον σχολικό εκφοβισμό.

Στον τομέα της εκπαίδευσης παρείχε ολοκληρωμένη υποστήριξη για την **ένταξη των παιδιών σε σχολικά πλαίσια**, νηπιακούς και βρεφικούς σταθμούς. Το 2019 έγραψε στα σχολεία **122** παιδιά 6-12 ετών, **41** παιδιά 13-18 ετών, ενώ **11** παιδιά 18 και άνω, γράφτηκαν σε ΕΠΑ.Λ. και τεχνικές σχολές.

Το **project «Σχολείο χωρίς Σχολείο»** μπήκε σε εφαρμογή από τον Οκτώβριο του 2019, απαντώντας στην ανάγκη αιτήσεων εγγραφής παιδιών προσφύγων στα Δημόσια σχολεία, που βρίσκονταν σε εκκρεμότητα. Στο πλαίσιο της ΠΥΞΙΔΑΣ είχαν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν σε δραστηριότητες πρώτου εγγραμματος στα ελληνικά, να μάθουν ένα στοιχειώδες λεξιλόγιο προσανατολισμού στις αλληλεπιδράσεις του σχολείου και να συμμετέχουν σε εικαστικές, μουσικές και άλλες δραστηριότητες.

Παράλληλα συνεχίστηκε η ενισχυτική διδασκαλία για παιδιά και εφήβους χάρη στην εθελοντική προσφορά καταρτισμένων εκπαιδευτικών.

Η εκπαίδευση ενηλίκων στην ΠΥΞΙΔΑ με τη διδασκαλία ελληνικών που οργανώθηκε μέσω του προγράμματος COSMOS, που υλοποιείται με την υποστήριξη του World Jewish Relief, ενισχύθηκε με τη συμμετοχή εθελοντών εκπαιδευτικών καθώς και φοιτητών στο πλαίσιο πρακτικής άσκησης.

Συνολικά το 2019 οι εγγραφές στα μαθήματα ελληνικών άγγιξαν τον αριθμό των **450 μαθητών/τριών**, οι οποίοι προέρχονται από περίπου **40 χώρες**.

Ένας μεγάλος αριθμός εθελοντών συνδράμει καταλυτικά στο έργο των επαγγελματιών της Πυξίδας. **Οι εθελοντές προσφέρουν το χρόνο και τις γνώσεις τους, αποτελώντας το πιο ζωντανό παράδειγμα αλληλεγγύης** στους επωφελούμενους και για αυτό φροντίζουμε να διοργανώνονται τακτικά ποικίλες εκπαιδευτικές και σεμινάρια για τους εθελοντές, με σκοπό τη συνεχή επιμόρφωσή τους. Τους ευχαριστούμε!

Θ. Παρακολούθηση (Monitoring)– Προάσπιση και Συνηγορία (Advocacy)

RED LINE

Συνεργάτης: European Programme for Integration and Migration

Διάρκεια: 1 Οκτωβρίου 2017 – 1 Απριλίου 2019

Τόπος υλοποίησης: Αθήνα (με αποστολές πανελλαδικά)

Στόχος του έργου αποτέλεσε ο έλεγχος (monitoring) και η καταγραφή των συνθηκών κράτησης και υποδοχής των αιτούντων άσυλο με σκοπό την άσκηση θεσμικής πίεσης, η επικαιροποίηση του προφίλ της χώρας πάνω στο ζήτημα της κράτησης και των συνθηκών υποδοχής, η συνεισφορά στην υπάρχουσα

μεθοδολογία, η οργάνωση και συμμετοχή μελών της ΝΥ/ΕΣΠ σε σχετικές εκπαιδεύσεις και το strategic litigation μέσω ανάληψης υποθέσεων που χρήζουν τέτοιων ενεργειών. Τα αποτελέσματα της έρευνας και των συνεντεύξεων που έγιναν στις 4 χώρες παρουσιάζονται σε σχετική έκθεση που μπορεί να χρησιμοποιηθεί πέρα από ενημέρωση, και ως εργαλείο άσκησης πίεσης και συνηγορίας, και που βρίσκεται διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του ΕΣΠ.

Παράλληλα, κατά τη διάρκεια του 2019, το ΕΣΠ συνέχισε να εμπλουτίζει τις δράσεις του στον τομέα της προάσπισης και διεκδίκησης των δικαιωμάτων των προσφύγων και αιτούντων άσυλο, διατηρώντας, αλλά και ενισχύοντας το δίκτυο συνεργασιών του με ελληνικές και διεθνείς οργανώσεις και πρωτοβουλίες της κοινωνίας των πολιτών.

Όπως και τα προηγούμενα έτη, το ΕΣΠ συνέχισε να αναδεικνύει τις **συνέπειες της εφαρμογής της Κοινής Δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας και του γεωγραφικού περιορισμού των αιτούντων/ουσών άσυλο στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου**, μέσω εκθέσεων και άλλων, δημόσιων και μη, παρεμβάσεων. Στόχος, η διασφάλιση των κατά νόμο προβλεπόμενων, αξιοπρεπών συνθηκών υποδοχής για συνανθρώπους μας σε ευάλωτη κοινωνική κατάσταση, προϋποθέσεις της οποίας παραμένουν η κατάργηση του μέτρου του γεωγραφικού περιορισμού και **ο δίκαιος και αναλογικός καταμερισμός της ευθύνης, ιδίως, ανά τα κράτη μέλη της ΕΕ.**

Στο πνεύμα των εξελίξεων, σημαντικό μέρος των παρεμβάσεων του ΕΣΠ επικεντρώθηκε στη **διασφάλιση της πρόσβασης των προσφύγων και αιτούντων άσυλο στις υπηρεσίες υγείας, στην εκπαίδευση και στη στέγαση**, εν όψει και των ιδιαίτερων προκλήσεων που αναδείχθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους, ως προς την απόλαυση αυτών των δικαιωμάτων.

Ιδίως το κλείσιμο του έτους βρήκε το ΕΣΠ στην πρώτη γραμμή της **υπεράσπισης του Ελληνικού και Ευρωπαϊκού κεκτημένου στον τομέα του ασύλου**, εν μέσω νομοθετικών αλλαγών που συνεχίζουν να κλονίζουν το δίκαιο χαρακτήρα της διαδικασίας απονομής ασύλου και τα εχέγγυα αυτής, όπως το δικαίωμα στη νομική συνδρομή.

Με ιδιαίτερη έμφαση **στην προστασία των πλέον ευάλωτων, όπως τα ασυνόδευτα παιδιά και τα πρόσωπα που στερούνται ιθαγένειας**, και με στόχο την εξεύρεση κοινών λύσεων, το ΕΣΠ συμμετείχε και συνδιοργάνωσε σειρά δημόσιων εκδηλώσεων, διατηρώντας και ενισχύοντας τη συμμετοχή του σε ομάδες εργασίας (ενδεικτικά: Advocacy working group, EuroMed Rights και ECRE) στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Βασικός γνώμονας ήταν και παραμένει **ο σεβασμός της νομιμότητας, η προαγωγή της κοινωνικής ειρήνης και της συνεργασίας, στο πλαίσιο μιας ευνομούμενης και δημοκρατικής κοινωνίας ίσων ευκαιριών.** Το ΕΣΠ είναι και θα παραμένει στο πλευρό των προσφύγων και ευάλωτων ομάδων, αλλά και της ελληνικής κοινωνίας και Πολιτείας, έτοιμο να συνδράμει στην εξεύρεση λύσεων στα πολύπλευρα ζητήματα των καιρών μας, αλλά και αναδεικνύοντας τα κακώς κείμενα, με στόχο τη βελτίωσή τους.

Εκθέσεις

Στη διάρκεια του 2019, το ΕΣΠ δημοσίευσε πληθώρα εκθέσεων (reports) και παρατηρήσεων ενώπιων διεθνών δικαιοδοτικών οργάνων, εστιασμένων σε πολλά και καίρια ζητήματα, με ιδιαίτερη έμφαση στις συνθήκες υποδοχής των αιτούντων άσυλο στα νησιά, στη διοικητική κράτηση αλλά και σε γενικότερα θέματα νομικής συνδρομής κατά τη διαδικασία του ασύλου. Στις εκθέσεις στις οποίες συμμετείχε το ΕΣΠ και τις οποίες δημοσίευσε το 2019 περιλαμβάνονται οι εξής:

- "No Rights Zone / Ζώνη χωρίς δικαιώματα" (Έκθεση της Oxfam και του ΕΣΠ για τις ελλείψεις στην πρόσβαση των αιτούντων άσυλο σε νομική συνδρομή), Δεκέμβριος 2019
- «Παιδιά έρμαια: αποκλεισμός και εκμετάλλευση των ασυνόδευτων ανηλίκων στην Ελλάδα, την Ιταλία και την Ισπανία» / "Children cast adrift: the exclusions and exploitation of unaccompanied minors (UAMs) in Greece, Italy and Spain" –Ίδρυμα Rosa Luxemburg, STEPS, Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες και HIAS Greece, Νοέμβριος 2019
- "Limits of Indignation: the EU-Turkey Statement and its implementation in the Samos hotspot", Απρίλιος 2019 OXFAM & GCR bimonthly briefing bulletins on the situation in Lesbos, Αύγουστος 2019-Δεκέμβριος 2019
- Ενημερωτικό φυλλάδιο για αιτούντες άσυλο στη Λέσβο: «Αναζητώντας άσυλο: βασικές νομικές πληροφορίες για τους αιτούντες διεθνή προστασία» (σε πολλές γλώσσες) - OXFAM, ΕΣΠ & ELIL, Απρίλιος 2019
- "Stateless Journeys: Ανιθαγένεια και πρόσφυγες στην Ελλάδα - Ενημερωτικό Σημείωμα", τέλη 2019
- Crossing a red line: How EU Countries undermine the right of liberty by expanding the use of detention of asylum seekers upon entry: Case study of Bulgaria, Greece, Hungary and Italy
- AIDA Report on Greece, update 2018, Μάρτιος 2019
- Σχόλια του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες για την Εθνική Στρατηγική για την Ένταξη, Φεβρουάριος 2019
- Σχόλια του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες επί του νομοσχεδίου περί διεθνούς προστασίας, Οκτώβριος 2019
- Έκθεση του ΕΣΠ για τις συνθήκες των προσφύγων στη Λέσβο, Δεκέμβριος 2019
- Έκθεση του ΕΣΠ προς την Επιτροπή του ΟΗΕ κατά των βασανιστηρίων με αφορμή την 67η συνεδρίαση στη Γενεύη
- Έκθεση ΕΣΠ στο πλαίσιο εκτέλεσης της απόφασης του ΕΔΔΑ στην υπόθεση MSS κατά Βελγίου και Ελλάδας, Απρίλιος 2019
- Joint Submission to the Working Group on Arbitrary Detention: Greece, Νοέμβριος 2019
- Alternative report to the Convention on the Rights of the Child, submitted by the European Council on Refugees and Exiles, the International Commission of Jurists and the Greek Council for Refugees to the UN Committee on the Rights of the Child on Greece, Νοέμβριος 2019

Η J. που πάντα επιβιώνει

«Στη δουλειά αυτή περνάνε πολλοί άνθρωποι, ο καθένας με τη δική του πολύχρωμη ιστορία. Άλλους τους ξεχνάς και σε ξεχνούν, και με άλλους απευθείας συνδέεσαι και τους νιώθεις. Η J. από το πρώτο λεπτό κατάλαβα πως θα είναι μια τέτοια περίπτωση. Επαγγελματικός «έρωτας» με την πρώτη μάτια. Εικοσιτετράχρονη διεμφυλική γυναίκα από ευκατάστατη οικογένεια του Πακιστάν, που βιάστηκε, βασανίστηκε και τελικώς εκδιώχθηκε από την οικογένεια της. Χόρεψε για λίγο με άλλες τρανς σε γάμους και γεννήσεις, θύμα κυκλώματος πορνείας, και ξεκίνησε το μεγάλο ταξίδι για τη «γη της επαγγελίας», την Ευρώπη. Τρία χρόνια μετά έρχεται στο γραφείο μας, ένα πλάσμα ιδιαίτερο και ντροπαλό. Φοβισμένη αλλά και θαρραλέα, μας λέει: «υπάρχουν φορές που απογοητεύομαι, για λίγο μόνο, και μετά λέω στον εαυτό μου πως δε θα το βάλω κάτω, θα τα καταφέρω».

Η J. λοιπόν προσπαθεί να βρει τη θέση της σε μια παράξενη ελληνική πραγματικότητα και πάντα, μα πάντα, σε κοιτάζει με ενδιαφέρον, και κάθε της κίνηση και φράση είναι βαθιά ευγενική. Όχι προσποιητά για να καταφέρει κάτι, αλλά γιατί η ευγένεια είναι στη φύση της. Είναι κάτι αυθόρμητο για εκείνη, να παραμένει Άνθρωπος σε απάνθρωπες συνθήκες.

Οι λόγοι που την οδήγησαν στα γραφεία μας ήταν απλοί και βασικοί. Κι όμως τόσο περίπλοκοι στον λαβύρινθο του ασύλου. Χρειαζόταν μια δικηγόρο να τη βοηθήσει στην πρόσβαση στην Υπηρεσία Ασύλου και μετέπειτα στη συνέντευξή της ενώπιον των αρμόδιων Αρχών και μια κοινωνική λειτουργό να τη συνδράμει στα βασικά, στην εύρεση ασφαλούς στέγης και στα προβλήματα υγείας που αντιμετώπιζε. Με τη δικηγόρο πιαστήκαμε χέρι-χέρι -σχεδόν κυριολεκτική αναφορά- και παλέψαμε με κόντρα άνεμο.

Ο αρχικός στόχος ήταν να εξασφαλιστεί η πρόσβαση στο άσυλο το συντομότερο δυνατό. Κάτι διόλου εύκολο γενικά, και ειδικότερα για τους υπηκόους Πακιστάν. Ύστερα από συζήτηση με τη δικηγόρο καταλήξαμε πως οι δικές της προσπάθειες θα συνοδεύονταν με ένα δικό μου κοινωνικό ιστορικό, που θα αναδείκνυε την ευαλωτότητα της J. Κάθε μήνα η δικηγόρος γυρνούσε στο γραφείο σχεδόν άπραγη, καθώς οι αρμόδιοι υπάλληλοι της Υπηρεσίας Ασύλου, σχεδόν προκλητικά, της έλεγαν να προσέλθει τον επόμενο μήνα, καθώς λόγω μεγάλου φόρτου αδυνατούσαν να της ορίσουν ημερομηνία καταγραφής. Εντέλει χρειάστηκε αναφορά της δικηγόρου στο Συνήγορο του Πολίτη για να δοθεί από την Υπηρεσία Ασύλου η πολυπόθητη ημερομηνία που θα κατέθετε η J. το αίτημα της για προστασία.

Κατά τη διάρκεια της πολύμηνης αναμονής της J. αποφασίσαμε με τη δικηγόρο πως σε μια από τις ελάχιστες φορές που ζητούσαμε από τη J. να ρισκάρει να έρθει στα γραφεία μας χωρίς νομιμοποιητικά έγγραφα, να τη συνοδεύαμε σε οργανώσεις υποστήριξης της ΛΟΑΤΚΙ κοινότητας. Ο λόγος ήταν να γνωρίσει πρόσωπα αναφοράς σε χώρους όπου μπορούν να την «αγκαλιάσουν», εφόσον το επιθυμούσε και η ίδια, έστω και μελλοντικά. Περιχαρής δέχτηκε, παρά τις όποιες επιφυλάξεις, καθώς το μοναδικό «πρόσωπο» της τρανς κοινότητας που είχε γνωρίσει ήταν η προαγωγός της στο Πακιστάν, μια ανάμνηση τραυματική.

Ανακουφιστήκαμε όταν μετά τη γνωριμία με την αντιπρόεδρο του Σωματίου Υποστήριξης Διεμφυλικών (ΣΥΔ), μας είπε: «I found my soulmates», λέξεις που μας άγγιξαν βαθιά.

Η συνέντευξη που θα καθόριζε την τύχη του αιτήματός της για προστασία από την Ελλάδα προγραμματίστηκε μόλις δυο βδομάδες μετά από τη στιγμή που πήρε το δελτίο στα χέρια της. Με τη δικηγόρο ζητήσαμε τη συνδρομή της αντιπρόεδρου του ΣΥΔ, η οποία και ανταποκρίθηκε άμεσα. Την ημέρα της συνέντευξης το ΣΥΔ στήριξε την J. καθώς κατέθεσε σχετικό υπόμνημα αλλά συμβούλεψε και τη χειρίστρια της υπόθεσής της για τον ορθό τρόπο προσέγγισης διεμφυλικού ατόμου. Η συνέντευξη

σύμφωνα με τη δικηγόρο πήγε εξαιρετικά, καθώς η J. υπήρξε ιδιαίτερως αποκαλυπτική αναφορικά με τα γεγονότα που οδήγησαν στη φυγή της από το Πακιστάν. Αξίζει να σημειωθεί πως η J. αποκάλυψε για πρώτη φορά στη δικηγόρο πως υπήρξε θύμα κυκλώματος πορνείας στο Πακιστάν και μετά το πέρας της συνέντευξης καταγράψαμε τις σχετικές λεπτομέρειες και καταθέσαμε σχετική αναφορά στον Εθνικό Μηχανισμό Αναφοράς Trafficking.

Κλείνοντας, οφείλω να αναφέρω πως ακόμα εκκρεμεί η ένταξή της σε ασφαλές στεγαστικό πλαίσιο. Η στέγαση, ή σωστότερα, η ασεγία, παραμένει από τα σημαντικότερα προβλήματα στον πληθυσμό των αιτούντων άσυλο στην Ελλάδα.

Δεν καταφέραμε πολλά, ούτε καν τα μισά απ' όσα έχουμε και οι τρεις στο μυαλό μας. Είμαι όμως σίγουρη πως πιστέψαμε και οι δυο στην ιστορία της J., και πάνω απ' όλα στον άνθρωπο που είχαμε απέναντι μας και κάναμε το καλύτερο δυνατό κάθε φορά.»

Δ., Κοινωνική Λειτουργός στο ΕΣΠ

Ο Α. ξαναβρήκε το χαμόγελο του

Ο Α., μετά από 4 μήνες διαβιώντας υπό άθλιες και απάνθρωπες συνθήκες στη Μόρια της Λέσβου, αποφάσισε να αποχωρήσει οικειοθελώς από το Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης. Έτσι βρέθηκε στη Θεσσαλονίκη και ξεκίνησε η συνεργασία μας, προσεγγίζοντας την Κοινωνική Υπηρεσία του ΕΣΠ για τη διευθέτηση κάποιων ιατρικών θεμάτων. Ήταν ένας 25χρονος, πολύ ντροπαλός και συνεσταλμένος άντρας, ο οποίος μιλούσε χαμηλόφωνα και δεν είχε ιδιαίτερη βλεμματική επαφή. Έδειχνε φοβισμένος, απογοητευμένος και με χαμηλά επίπεδα αυτοπεποίθησης. Λόγω του ότι ανέφερε συμπτωματολογία κρίσεων επιληψίας παραπέμφθηκε από την Υπηρεσία μας σε νευρολόγο και ψυχίατρο και διαγνώσθηκε με υποτροπιάζουσα καταθλιπτική διαταραχή και αγχώδη κατάθλιψη σε έδαφος πιθανής επιληψίας και του χορηγήθηκε φαρμακευτική αγωγή. Καθώς ο καιρός περνούσε, ο Α. εμφανιζόταν ολοένα και με πιο καταθλιπτική συμπεριφορά.

Η ψυχολογική του κατάσταση ήταν πολύ βεβαρυμμένη, καθώς σε κάθε συνεδρία μας εμφανιζόταν όλο και πιο απογοητευμένος και φοβισμένος για το γεγονός ότι θα έπρεπε να μεταβεί στη Λέσβο για τη συνέντευξή του. Το συναίσθημά του είχε κατακλυστεί από καταθλιπτική διάθεση, ενώ η εικόνα του παρουσιαζόταν ως πλήρως υποτονική και θλιμμένη, είχε έκπτωση στις κοινωνικές του επαφές με άλλα άτομα, και προτιμούσε να περνάει χρόνο μόνος του. Μάλιστα, είχε αναπτύξει αυτοκτονικό ιδεασμό σκεπτόμενος πως δεν αξίζει να ζει, νιώθοντας ανηδονία, ενώ εξακολουθούσε να δηλώνει πολύ έντονα την άρνησή του να μεταβεί στο νησί για τη συνέντευξή του γιατί δεν ήθελε να ζήσει τις ίδιες σκληρές καταστάσεις.

Η Υπηρεσία μας στάθηκε δίπλα του, παρέχοντας συμβουλευτική υποστήριξη, ενδυνάμωση, ενθάρρυνση και προτροπή έτσι ώστε να μην αμελεί να επισκέπτεται τον ψυχίατρό του, με τον οποίο είχαμε στενή συνεργασία.

Μαζί με την Νομική Υπηρεσία του ΕΣΠ, καταφέραμε να γίνει άρση του γεωγραφικού περιορισμού και να πραγματοποιήσει τη συνέντευξη ασύλου του στη Θεσσαλονίκη. Σταδιακά, ο Α. άρχισε να δείχνει σημάδια βελτίωσης, να παραμερίζει την καταθλιπτική του εικόνα και να ορθώνει το ανάστημά του. Εμφανιζόταν με βελτιωμένη ψυχική υγεία, πλέον χαμογελούσε και έκανε πιο αισιόδοξες συζητήσεις. Καθ' όλο το διάστημα συνεχίσαμε τη συνεργασία μαζί του υποβάλλοντας αίτημα στέγασης μέσω της διαδικασίας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου. Μετά από κάποιο διάστημα βρέθηκε στέγη, δημιουργήσαμε βιογραφικό σημείωμα και εργαστήκαμε από κοινού στη διαδικασία εύρεσης εργασίας. Λίγους μήνες αργότερα, ξεκίνησε να δουλεύει σε εποχιακή δουλειά ως ανιματέρ σε ένα ξενοδοχείο.

Με τον Α. αναπτύχθηκε μια ισχυρή σχέση εμπιστοσύνης και δόθηκε η απαραίτητη φροντίδα σε έναν άνθρωπο που την είχε τόσο ανάγκη. Ο ίδιος επέλεξε να τη δεχτεί, να κοιτάξει μπροστά και σήμερα προσπαθεί καθημερινά να εξελιχθεί μέσα στη νέα συνθήκη της ζωής του. Συνεχίζει φυσικά να αντιμετωπίζει τις δυσκολίες του αλλά η διαφορά είναι, όπως μας είπε πρόσφατα, ότι «ξαναβρήκα το χαμόγελο μου και θυμήθηκα ότι υπάρχει και αυτός ο τρόπος για να αντιμετωπίζω τις δυσκολίες μου».

Τη δεδομένη χρονική στιγμή, ο Α. έχει αναπτύξει το δικό του φιλικό υποστηρικτικό περιβάλλον, έχει υπογράψει εκ νέου συμβόλαιο στην εργασία του και ονειρεύεται τη ζωή και το μέλλον του εδώ.

Γ., Κοινωνικός Λειτουργός, ΕΣΠ

Η Μ., θύμα κακοποίησης και εκμετάλλευσης, συνεχίζει τη ζωή της

Η Μ.ΡΜ. είναι μια γυναίκα 36 ετών, που παραπέμφθηκε σε εμάς από μια μη-κερδοσκοπική γυναικεία οργάνωση ως θύμα χρόνιας και εκτεταμένης κακοποίησης.

Η γυναίκα γεννήθηκε στη Νότια Αφρική. Όταν ήταν 18 ετών, οι γονείς της την ανάγκασαν να παντρευτεί έναν στρατιωτικό, που αποδείχτηκε πολύ κακοποιητικός. Είχε άλλες τρεις συζύγους σε διαφορετικές περιοχές της Νότιας Αφρικής, και η Μ. κατάλαβε ότι είχε παραποιήσει το πιστοποιητικό του γάμου τους ώστε να φαίνεται ότι είναι η αδερφή του και όχι η γυναίκα του.

Κατά τη διάρκεια της κοινής τους ζωής, την κακοποιούσε συστηματικά, σωματικά και σεξουαλικά. Μετά από επαναλαμβανόμενα επεισόδια βίας, προσπάθησε να καταγγείλει το σύζυγό της στην αστυνομία, αλλά επειδή ήταν άνθρωπος με σοβαρή επιρροή στην κυβέρνηση, οι τοπικές αρχές εμπόδισαν την καταγγελία. Σύντομα έμαθε την πρόθεσή της να τον καταγγείλει και τα επεισόδια βίας έγιναν πιο έντονα, καθώς εκείνος έφτασε στο σημείο να την απειλεί για τη ζωή της. Έκανε τέσσερα παιδιά μαζί του, τα οποία συχνά γίνονταν μάρτυρες των βίαιων επεισοδίων.

Καθώς οι απειλές για τη ζωή της αυξάνονταν και δεν άντεχε άλλο, το έσκασε και έφυγε από τη χώρα. Κατέληξε στην Ολλανδία, όπου έμεινε για περίπου πέντε χρόνια. Κατά τη διάρκεια της εκεί παραμονής της, διαγνώστηκε οροθετική και άρχισε να λαμβάνει φαρμακευτική αγωγή. Έκανε αίτηση για άσυλο, αλλά η αίτησή της απορρίφθηκε και έτσι αναγκάστηκε να εγκαταλείψει τη χώρα. Στο ταξίδι, γνώρισε έναν άντρα που της υποσχέθηκε καλύτερη ζωή στην Ελλάδα. Της υποσχέθηκε γάμο, παιδιά και τη δυνατότητα να επανενωθεί με τα παιδιά της. Δυστυχώς δεν έγινε έτσι, αφού ο άντρας αποδείχθηκε διακινητής. Την πήγε στη Θεσσαλονίκη, όπου την κλείδωσε σε ένα σπίτι σε αγροτική περιοχή. Δεν επιτρεπόταν να βγαίνει από το σπίτι, μόνο τη νύχτα και με συνοδό, οπότε δεν γνώριζε πού βρισκόταν. Ο διακινητής την κακοποιούσε σεξουαλικά και σωματικά και την ανάγκαζε να έχει σεξουαλικές επαφές με άντρες. Επιπλέον, κρατούσε όλα τα λεφτά. Έμεινε εκεί για περίπου τρεις μήνες. Τελικά, κατάφερε να το σκάσει μια μέρα που ο άντρας ξέχασε να κλειδώσει την πόρτα. Περπάτησε μέχρι την πόλη και πήρε το λεωφορείο για Αθήνα. Ένας επιβάτης τη λυπήθηκε και της αγόρασε εισιτήριο.

Στην Αθήνα, ήταν άστεγη και εκδιδόταν περιστασιακά για να μπορεί να αγοράζει φαγητό, αφού δεν έβρισκε εργασία. Ταυτόχρονα η υγεία της χειροτέρευε καθώς είχε σταματήσει να παίρνει αντιρετροϊκή αγωγή.

Μετά την πρώτη συνεδρία με την κοινωνική λειτουργό και την ψυχολόγο του προγράμματος για θύματα trafficking του ΕΣΠ, η πρώτη μας ενέργεια ήταν να την εντάξουμε στο πρόγραμμα προσωρινής στέγασης. Το γεγονός αυτό την ανακούφισε ιδιαίτερα, καθώς ήταν εξαντλημένη από τη ζωή στον δρόμο. Στη συνέχεια, είχε μια σειρά συναντήσεων με την κοινωνική λειτουργό και την ψυχολόγο. Η κοινωνική λειτουργός τη βοήθησε με τα ιατρικά της θέματα και την παρέπεμψε σε οργανώσεις για δωρεάν φαγητό

και δωρεάν μαθήματα ελληνικών. Η ψυχολόγος της πρόσφερε υποστήριξη, παρέχοντάς της ένα χώρο για να εκφράσει τα συναισθήματά της για τις δύσκολες καταστάσεις που είχε περάσει.

Εγκαταστάθηκε στον ξενώνα πριν λίγο καιρό, και είμαστε σε επικοινωνία για να ενημερωνόμαστε για την εξέλιξή της. Λόγω της οροθετικότητάς της, καταφέραμε να την παραπέμψουμε σε ένα δημόσιο ξενώνα για άπορους ενήλικες οροθετικούς. Η διαμονή της εκεί δεν είναι χρονικά περιορισμένη, έχει την ιατρική φροντίδα που χρειάζεται καθώς και ψυχολογική υποστήριξη.

Χ., Κοινωνική Λειτουργός, ΕΣΠ

Οικονομικά στοιχεία, διαφάνεια και λογοδοσία

Το 2019 το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες κατάφερε να ανταπεξέλθει πλήρως στις προκλήσεις που αφορούσαν αφενός, τη συνέχιση παροχής υψηλού επιπέδου υπηρεσιών στους ωφελούμενούς του και αφετέρου, την εξίσου σημαντική υποστήριξη δομών, μέσω και ανθρώπινου δυναμικού για την αποτελεσματική και επιτυχή λειτουργία σε Πανελλαδική βάση.

Δημιουργήθηκαν ή ανανεώθηκαν οι εξής κανονισμοί και πολιτικές που ακολουθεί το ΕΣΠ: Προστασίας (Safeguarding), Διαφθοράς και Δωροδοκίας (Corruption & Bribery), Εκφοβισμού και Παρενόχλησης (Bulling & Harassment), Καταγγελιών των Δυσλειτουργιών (Whistleblowing), Παραπόνων Εργαζομένων (Grievances), ανασχεδιάστηκαν και υλοποιήθηκαν εισαγωγικές εκπαιδεύσεις για όλους τους νέους εργαζόμενους.

Επίσης, κατά το 2019 **συνεχίστηκαν τα έργα ενίσχυσης της υποδομής των εγκαταστάσεων** του ΕΣΠ και των μέσων ασφάλειας, καθώς και η **αναβάθμιση της τεχνολογικής του υποδομής και του υλικοτεχνικού του εξοπλισμού.**

Ακόμα, **κατά το 2019 συγκεντρώθηκε από ιδιωτικούς πόρους ποσό 23.469€ κατά 41% αυξημένο** συγκριτικά με το 2018 , για την άμεση ενίσχυση των υπηρεσιών που το ΕΣΠ παρέχει στους πρόσφυγες και τους αιτούντες άσυλο.

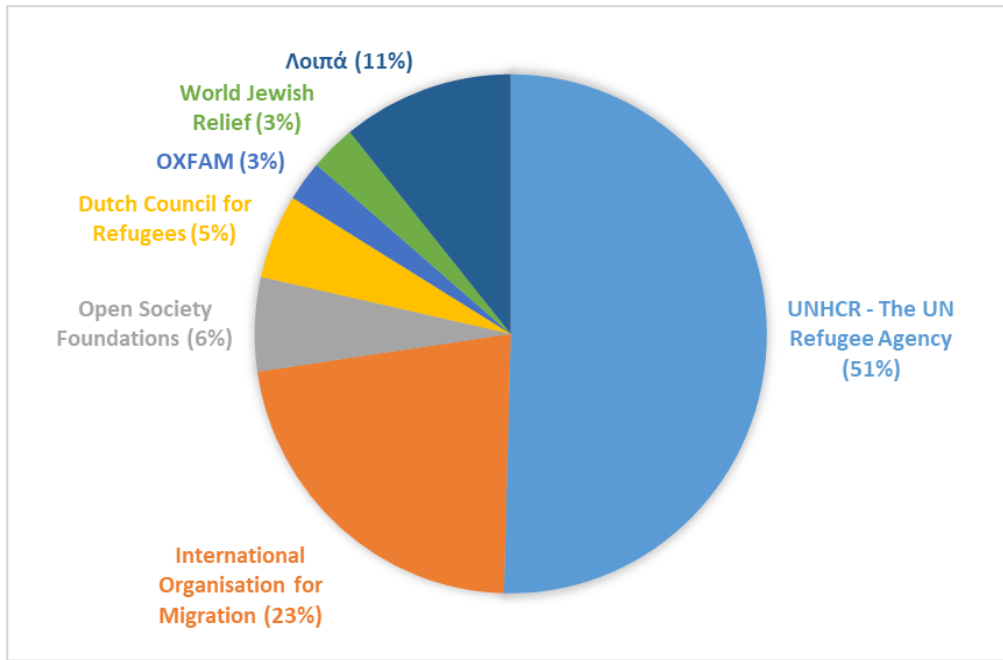
Τέλος, δεν προέκυψε **κανένα εύρημα ή παρατήρηση στους οικονομικούς ελέγχους που διενεργήθηκαν από εξωτερικούς ελεγκτές καθ' όλη τη διάρκεια του έτους**, και που αφορούσαν τόσο το φυσικό αντικείμενο, όσο και τη διαχείριση και αποτύπωση των οικονομικών στοιχείων των προγραμμάτων, την ορθή τήρηση διαδικασιών προμηθειών, την ορθή τήρηση διαδικασιών σε σχέση με το προσωπικό, την ορθή τήρηση μέτρων ασφαλείας κοκ.

Το συνολικό προϋπολογισθέν ποσό μέσα από τα Προγράμματα, τα οποία ανέλαβε προς υλοποίηση το ΕΣΠ κατά το 2019, ανέρχεται σε 5.284.428,58€. Σύμφωνα με τον Ισολογισμό του 2019, οι δαπάνες ανήλθαν σε 4.854.342,05€ και ως **ποσοστό απορρόφησης στο 92%** περίπου.

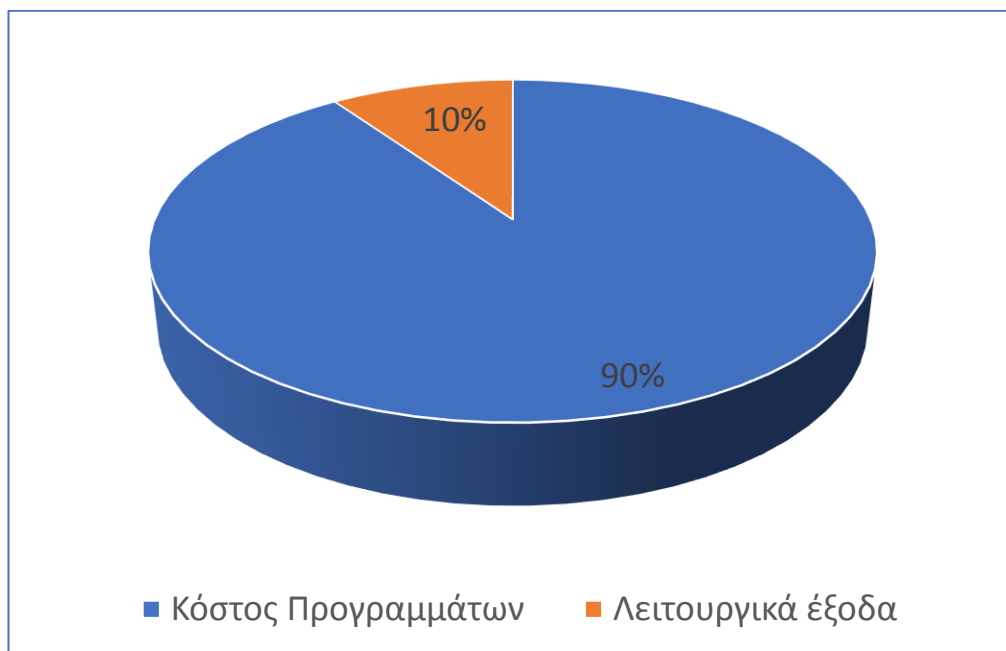
Συνεργάτες και Χρηματοδοτήσεις	Προϋπολογισμοί
UNHCR - The UN Refugee Agency (51%)	2.664.542,48 €
International Organisation for Migration (23%)	1.175.683,85 €
Open Society Foundations (6%)	309.238,92 €
Dutch Council for Refugees (5%)	277.800,20 €
OXFAM (3%)	132.959,71 €
World Jewish Relief (3%)	152.325,49 €
EU Commission Co-Funded Projects (2%)	114.481,36 €
Sigrid Rausing Trust (2%)	99.423,71 €
Stavros Niarchos Foundation (2%)	94.669,21 €
Comisión Española de Ayuda al Refugiado (2%)	84.730,53 €
Attica Perfection (1%)	71.210,45 €
United Nations Voluntary Fund for Victims of Torture (1%)	52.050,25 €
International Committee of Red Cross (1%)	45.544,87 €
Medecins Sans Frontieres	5.063,18 €
European Programme for Integration and Migration	2.000,00 €
Thessaloniki Municipality	1.884,06 €
ΣΥΝΟΛΟ	5.284.428,58 €

Ποσοστό προϋπολογισμού ανά χρηματοδότηση

Πόροι που διατέθηκαν για την παροχή υπηρεσιών προς πρόσφυγες/αιτούντες άσυλο και για την κάλυψη λειτουργικών εξόδων

Η κατανομή του αριθμού εργαζομένων ανά υπηρεσία στις 31-12-2019 ήταν η εξής:

Νομική Υπηρεσία : 58

Κοινωνική Υπηρεσία: 88

Υπηρεσία Διερμηνείας: 70

Διοικητικές Υπηρεσίες: 32

Δημοσιότητα και Εκδηλώσεις

Στη διάρκεια του έτους το ΕΣΠ υλοποίησε σειρά δράσεων προβολής και δημοσιότητας, τόσο με τη δημιουργία και διάχυση επικοινωνιακού υλικού, όσο και με τη διοργάνωση εκδηλώσεων αλλά και τη διεξαγωγή μιας σειράς από καμπάνιες ευαισθητοποίησης και υποστήριξης της προσπάθειας για την εξεύρεση πόρων του φορέα.

Πιο συγκεκριμένα, το ΕΣΠ εξέδωσε και δημοσίευσε πάνω από **50 Δελτία Τύπου** και Ανακοινώσεις καθ' όλη τη διάρκεια του 2019. Ενημέρωνε συνεχώς για τις εξελίξεις για τα προγράμματά του φορέα μέσω των social media (Facebook και Twitter), με τα likes στη σελίδα της οργάνωσης στο Facebook να αυξάνονται **από 9.204** (1^η Ιανουαρίου 2019) **σε 16.088** (31 Δεκεμβρίου 2019).

Επιπλέον, τον Δεκέμβριο του 2019, το ΕΣΠ διοργάνωσε την **ημερίδα εορτασμού των 30 ετών του φορέα**, με τη συμμετοχή διακεκριμένων ομιλητών, δημόσιων αξιωματούχων, μελών ανεξάρτητων αρχών, εκπροσώπων διεθνών οργανισμών, ακαδημαϊκών και εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών.

Επιπλέον, το ΕΣΠ διεξήγαγε τρεις καμπάνιες στα social media, οι οποίες είχαν σημαντικό αντίκτυπο σε ευρύ κοινό, ενώ διεξήχθη και μια πιο περιορισμένης εμβέλειας καμπάνια στο LinkedIn με σκοπό τη διασύνδεση εξυπηρετούμενων του ΕΣΠ που αναζητούν εργασία με δυνητικούς εργοδότες, στο πλαίσιο του προγράμματος Cosmos Employment Hub-STEP Greece.

Τέλος, το ΕΣΠ παρήγαγε μέσα στη χρονιά πέντε βίντεο, με σκοπό την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση του κοινού καθώς και τηλεοπτικό σποτ σε συνεργασία και με την υποστήριξη της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ, το οποίο προβλήθηκε από όλους τους τηλεοπτικούς σταθμούς της χώρας τον Ιούνιο του 2019.

Έγραψαν για εμάς

Το ΕΣΠ συνεργάστηκε με τουλάχιστον 50 διαφορετικά Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, έντυπα και ηλεκτρονικά, εγχώρια και διεθνή, για την ανάδειξη ζητημάτων επικαιρότητας και για υποθέσεις που αφορούσαν το ΕΣΠ. Ενδεικτικά, μερικά από αυτά: ΑΠΕ/ΜΠΕ, Τα Νέα, ΕΦΣΥΝ, LIFO, TVXS, Propaganda, «Καθημερινή», AL Jazeera, ARD, AFP, Dutch Council for Refugees Magazine, Dutch Public Radio, The New Humanitarian κ.ά.

Ενδεικτικά:

[Βιώσιμες λύσεις για την υποδοχή και ένταξη των προσφύγων ζητούν 12 ΜΚΟ](#) (ΑΠΕ-ΜΠΕ)

[ΕΣΠ: Συνεχίζονται τα προσκόμματα στην έκδοση ΑΜΚΑ για τους αιτούντες άσυλο και για τα παιδιά](#) (η Αυγή)

[Καταγγέλλουν κατάφωρη παραβίαση των δικαιωμάτων των προσφύγων](#) (CNN.gr)

[Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες: Εκτός διεθνούς δικαίου οι εξαγγελίες της κυβέρνησης για το προσφυγικό](#) (in.gr)

[Is Greece going to back down on asylum 'reform'?](#) (Aljazeera)

[«Παιδιά-έρμαιοι: αποκλεισμός και εκμετάλλευση των ασυνόδευτων ανηλίκων»](#) (ΕΦΣΥΝ)

[Ελληνικό Συμβούλιο για Πρόσφυγες: Σε πανικό η Ευρώπη – Άνοδος της ξενοφοβίας](#) (Το Βήμα)

[ΕΔΔΑ: Δικαίωση ασυνόδευτων ανηλίκων για τις συνθήκες διαβίωσής τους στη Σάμο](#) (Η Ναυτεμπορική)

[Απόρριψη αιτήσεων ασύλου χωρίς παροχή διερμηνείας](#) (Η Καθημερινή)

[Β. Παπαδόπουλος: Προβληματισμός για αυξημένες ροές Τούρκων πολιτών από τον Έβρο](#) (συνέντευξη του Προέδρου ΔΣ/ΕΣΠ στον Αθήνα 9.84)

[Το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες για παράνομες επαναπροωθήσεις προσφύγων](#) (ΕΡΤ)

[Η Σκληρή Πραγματικότητα των Επαναπροωθήσεων στον Έβρο](#) (βίντεο που δημοσίευσε από κοινού του ΕΣΠ και η Ισπανική Επιτροπή για τους Πρόσφυγες και σχετικό άρθρο, στο VICE)

[Γιατί η Σαραρέ Χαντεμί δεν πρέπει να εκδοθεί στο Ιράν](#) (Propaganda)

[Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες: Ανησυχία για το πού πάνε οι πρόσφυγες μετά τις επιχειρήσεις εκκένωσης](#) (Lifo)

[Ρατσιστική επίθεση σε διερμηνέα του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες](#) (Documento)

[ΑΜΚΑ: Πυρά κατά της ρατσιστικής εγκυκλίου και από το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες](#) (Left.gr)

Ευχαριστίες

Το ΕΣΠ ευχαριστεί θερμά όλους τους υποστηρικτές του, κοινωφελείς οργανισμούς, εταιρείες και ιδιώτες, χωρίς τη συνδρομή των οποίων δεν θα ήταν δυνατόν να υλοποιηθεί το έργο του, που έχει ως στόχο την παροχή υπηρεσιών που θα διασφαλίσουν προστασία και συνθήκες αξιοπρεπούς διαβίωσης σε πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο και ευάλωτες ομάδες.

Ειδικότερα, ευχαριστούμε από καρδιάς την οικογένεια Κυριακοπούλου, που επί σειρά ετών στηρίζει με γενναιοδωρία τις προσπάθειες του ΕΣΠ. Η δωρεά για το 2019 κάλυψε κάποιες από τις πιο επείγουσες ανάγκες ιδιαίτερα ευάλωτων ανθρώπων, που χρειάζονταν άμεση στήριξη για να επιβιώσουν.

Ευχαριστούμε επίσης θερμά:

- Την εταιρεία Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. για τη χρηματοδότηση υπηρεσιών του Διαπολιτισμικού Κέντρου του ΕΣΠ «ΠΥΞΙΔΑ».
- Το Aegean Solidarity Network Team UK για την πολύτιμη υποστήριξη του ταμείου της κοινωνικής υπηρεσίας που καλύπτει αποκλειστικά τις ανάγκες κάποιων από τους τους πιο ευάλωτους πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο
- Την εταιρεία Limited Across Media που επέλεξε να στηρίζει το ΕΣΠ αντί Χριστουγεννιάτικων ευχετήριων καρτών προς τους πελάτες της
- Την Ομάδα Προσκόπων “Pioneer Community 1329 Sobrado” από την Πορτογαλία για το ειλικρινές ενδιαφέρον τους και τη σημαντική τους στήριξη
- Το Ίδρυμα Μποδοσάκη για την ευγενική του χορηγία για την εκπαιδευτική δράση εργαζομένων του ΕΣΠ
- Την εταιρεία Deutsche – Hochschulewerdung για την οικονομική υποστήριξη
- Το 2ο Γενικό Λύκειο Ξάνθης, που, στέκεται στο πλευρό μας κάθε χρόνο
- Όσους πραγματοποίησαν δωρεές στη μνήμη οικείων τους
- Τα μέλη και τους δωρητές του φορέα μας για την εμπιστοσύνη και την έμπρακτη στήριξη

Ευχαριστούμε επίσης τις εταιρείες AB Βασιλόπουλος, Astir, Grande Bretagne Hotel, Jumbo, KIOSKY'S Convenience stores, L'Artigiano, Manifest, Polis Hammam, President Hotel, Reef Athens Riviera, Teleperformance Greece, The Margi Hotel, Triton Act και Vodafone για την εμπιστοσύνη και την καλή συνεργασία που έχουμε αναπτύξει όλα αυτά τα χρόνια στο πλαίσιο της ένταξης προσφύγων στην αγορά εργασίας.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ απευθύνεται προς τους πολύτιμους εθελοντές μας, που με τη δέσμευση και τον ενθουσιασμό τους στηρίζουν ουσιαστικά το έργο μας. Τέλος, ευχαριστούμε όλους τους εργαζόμενους του ΕΣΠ που με ζήλο και επαγγελματισμό υλοποιούν τις δράσεις για την αποτελεσματική στήριξη και προστασία των ωφελούμενων μας.

**ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΓΙΑ
ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ**

Σολωμού 25, Αθήνα, 10682

T: +30 210 3800990

E-mail: gcr1@gcr.gr

Website: www.gcr.gr

Facebook: [/gcr.gr](https://www.facebook.com/gcr.gr)

Twitter: [@GCRefugees](https://twitter.com/GCRefugees)